

BESZÁMOLÓ A HAJLÉKTALANOKÉRT KÖZALAPÍTVÁNY 2013. ÉVI TEVÉKENYSÉGÉRŐL

Tartalomjegyzék:

Összefoglaló		3.
I. Az intézményrendszer működtetése, az ellátással kapcsolatos szakmai programok megvalósítása		6.
I/1. Éjjeli menedékhelyek	7.	
I/2. Egészségügyi feladatok ellátása	14.	
I/3. Átmeneti szállás	21.	
I/4. Rehabilitációs intézmények	25.	
I/5. Nappali melegedők	35.	
I/6. Utcai gondozó szolgálat	40.	
II. A Közalapítványi Iroda tevékenysége		43.
II/1. 2013. évi pályázati tevékenységek	43.	
II/2. Országos konferencia	65.	
III. A TÁMOP 5.3.2. kiemelt projekt végrehajtása		69.

Összefoglaló a Hajléktalanokért közalapítvány 2013. évi tevékenységéről

Az 1992-ben alapított Hajléktalanokért Alapítvány 2004. április 27-től a Kormány és az Egészségügyi Szociális és Családügyi Minisztérium által létrehozott közalapítvány lett. A Közalapítvány tevékenységében döntő szerepet játszik a hajléktalan emberek ellátását, társadalmi beilleszkedésének segítését végző szervezetek, és a hajléktalanság kérdésével kapcsolatos társadalmi megértést és lakossági kapcsolatot elősegítő programok támogatása. További fő feladata a fenntartásában lévő intézmények működtetése, azon belül is a szakmai útkeresés, speciális ellátások, modellkísérleti programok bonyolítása. Az alapító képviselőjét és jogainak gyakorlását az Emberi Erőforrások Minisztériuma látja el. A Közalapítvány 6 tagú kuratóriuma legalább havonta egy alkalommal ülésezik. Az ülései során hoz döntéseket a Közalapítvány költségvetéséről, működési szabályokról, szakmai irányvonalak meghatározásáról, stratégiai feladatok megvitatásáról, pályázati források felhasználására vonatkozó irányelvek meghatározásáról.

Közalapítvány tevékenységeinek fő csoportjai 2013-ban:

1. Intézményrendszer működtetése valamint egyéb szakmai programok megvalósítása az ellátások fenntartása és fejlesztése érdekében. A közalapítvány szolgáltatásai és intézményei az alapszolgáltatásoktól a tartós elhelyezésig nyújtanak szociális és egészségügyi segítséget a hajléktalan embereknek.

2013-ban is a Közalapítvány intézményei jelentős és tevékeny szerepet vállaltak ellátásaikon keresztül a főváros utcáin élő hajléktalan emberek helyzetének javítása és megoldása érdekében.

A Közalapítvány részt vállalt és vállal jelenleg is a fővárosi hajléktalanügyi konzorcium programjában, és naponta 80-90 fő, korábban tartósan utcán élő személy elhelyezését végzi. Az elhelyezési problémákra reagáló speciális szolgáltatásnak tekinthető a Segítőház és Pro Domo telephelyeken az utcán élő párok együttes elhelyezésének megvalósítása, ezzel áthidalva azt a problémát, hogy az utcán életközösségben élők nem akarnak egymástól külön-külön, férfi és női szállóra költözni. Az intézményeinkben jelenleg 13 pár elkülönített elhelyezésére nyílik mód.

Az utcán élők elhelyezését végzi a Közalapítvány időszakos férőhelyek kialakításával, Egészségügyi Centrumában működtetett betegágyakkal is. A Közalapítvány által működtetett utcai szociális munka alapvető célja az ellátási területén élők elhelyezése, amely 2013-ban összesen 144 fő, az utcai ellátottak 60%-a esetében volt sikeres. Az utcán és éjjeli menedékhelyeken élők napközbeni tartózkodását és ellátását nappali melegedőivel biztosítja a közalapítvány.

Átmeneti szállójával és rehabilitációs szállóival, valamint az ezekhez kapcsolódó kiléptető lakásokkal a közalapítvány a munkára motivált és munkára képes emberek társadalmi integrációját segíti.

Háziorvosi ellátásaival és betegágyaival a Közalapítvány a fővárosban élő hajléktalan emberek egészségügyi ellátásainak alapvető részét képezi.

2013-ban összességében a Közalapítvány 693 hajléktalan embert gondozott naponta, ebből 273 főnek szállást is nyújtott. Mind szállásnyújtóként, mind egyéb ellátóként a Közalapítvány a főváros nagy hajléktalanellátó szervezetei közé tartozik.

2013					
Ellátás típusa	Ellátás	Igénybevevők száma az év során fő	Éves forgalom fő	Napi átlag forgalom fő	Éves kihasználtság %
Szállásnyújtás	Éjjeli menedékhely, Segítőház telephely	213	27 364	75	95
	Éjjeli menedékhely, Pro Domo telephely	168	20 508	56	94
	Időszakos éjjeli menedékhely, Szobi telephely	49	3 620	20	100
	Speciális menedékhely (Eü.. Centrum), Szobi u. telephely	181	20 156	55	72
	Átmeneti szállás, Segítőház telephely	59	11 315	31	100
	Rehabilitációs intézmény, Segítőház telephely	14	3 650	10	100
	Rehabilitációs intézmény, Pro Domo telephely	53	9 635	26	105
Szállásnyújtás összesen:		737	92 628	273	95
Nappali ellátás	Nappali melegedő, Segítőház telephely	879	38 515	153	153
	Nappali melegedő, Szobi u. telephely	1 116	52 724	210	150
Utcai ellátás	Utcai szociális munka	245	1 695	7	–
Étkeztetés	Népkonyha	252	12 600	50	100
Alapszolgáltatások összesen:		2 492	105 534	420	134
Háziorvosi rendelés	Háziorvosi rendelés, Szobi u. telephely	–	2 769	–	–
	Háziorvosi rendelés, Segítőház telephely	–	2 395	–	–
	Mozgó Orvosi Szolgálat	–	1 710	–	–
Háziorvosi rendelés összesen		–	6 874	–	–

2. Közalapítványi Iroda működtetése

A HKA Közalapítványi Irodája és munkatársai az Emberi Erőforrások Minisztériumának megbízásból látja el a hajléktalan ellátások téli és kiegészítő programjainak teljes körű pályázat bonyolítását, hajléktalanügyi konferencia szervezését, Országos Hajléktalanügyi Szakmai Tanács üléseinek szervezését, munkájának dokumentálását. A Közalapítványi Iroda munkájával segíti az ágazati irányítás döntéshozó munkájának előkészítését, ennek keretében a szaktárca kérésére információt gyűjt, javaslatokat, szakmai anyagokat készít.

3. TÁMOP-5.3.2-12/1-2012-0001 azonosító számú, „Az utcán élő hajléktalan személyek társadalmi visszailleszkedésének, sikeres munkaerő-piaci integrációjának megalapozása” című projekt végrehajtása.

Mint a korábbi években, 2013-ban a Közalapítvány kiemelt projekt keretében folytatta a hajléktalan emberek társadalmi és munkaerő-piaci integrációjának segítését, ezúttal az utcán élő hajléktalan emberek integrációjára fókuszálva.

A Közalapítvány 2013. évi beszámolója fenti 3 témakör fejezetenként történő bemutatását tartalmazza.

I.

Az intézményrendszer működtetése, az ellátással kapcsolatos szakmai programok megvalósítása

A **Hajléktalanokért Közalapítvány** 3 fővárosi telephelyen működteti szociális és egészségügyi szolgáltatásait, központi szerepvállalásában ellátott feladatait.

A közalapítvány telephelyei, a szolgáltatások helyszínei:

1106 Budapest, Jászberényi út 47/e. „SEGÍTŐHÁZ”

- Háziorvosi rendelés,
- Nappali melegedő (100 fő),
- Éjjeli menedékhely (69 fő+20 fő időszakos férőhelyen),
- Átmeneti szálló (31 fő),
- Hajléktalanok rehabilitációs intézménye (10 fő).

1106 Budapest, Gránátos u. 2. „PRO DOMO”

- Éjjeli menedékhely (50 fő+20 fő időszakos férőhelyen),
- Hajléktalanok rehabilitációs intézménye (25 fő).

1067 Budapest, Szobi u. 3. „Egészségügyi Centrum”

- Speciális Menedékhely (66 fős lábadozó),
- 24 órás egészségügyi ellátás,
- Mozgó Orvosi Szolgálat,
- Nappali melegedő (140 fő),
- 20 fő időszakos férőhely,
- Utcai gondozó szolgálat,
- Népkonyha,
- Közalapítványi Iroda,
- Szakmai és pénzügyi vezetés, adminisztrációs feladatok.

Az intézmények működésének forrásai:

- Állami normatív hozzájárulás,
- OEP támogatás,
- EMMI kiegészítő támogatás,
- Fővárosi konzorcium kiegészítő támogatása,
- Személyi térítési díjak bevételei,
- Adó 1% bevételei,
- Magánszemélyek, vállalkozások pénz és természetbeni adományai,
- Élelmiszer Bankon keresztül érkező adományok,
- Egyéb adományok, felajánlások.

I/1. Éjjeli menedékhelyek

I/1.1. Segítőház Éjjeli menedékhely (1106 Bp. Jászberényi út 47/E)

Az intézmény alapcéljai:

Az éjjeli menedékhely feladata a menedékre szorultaknak lehetőséget biztosítani, hogy nyugodt körülmények között tölthessék el éjszakáikat az intézményben. A házirendben foglaltaknak megfelelően célunk egy biztonságos, kiszámítható szabályok mentén működő környezet kialakítása, felkészült és tapasztalt szociális munkások irányításával.

Ellátottak köre:

Menedékhelyünket felnőtt férfiak vehetik igénybe, továbbá felvételi beszélgetést követően közterületen élő párok is. Az ellátottak a helyben működő nappali melegedőt (is) látogatókból, a környék intézményeit igénybevevőkből, a helyi és környező kerületekből származó/élő/dolgozó ügyfelekből tevődnek össze, akik általában ritkán hagyják el a kerületet és közülük sokan időnként közterületen kénytelenek élni. Többen csak a Segítőházat veszik igénybe. A párok elhelyezése során nem okozott nagyobb feszültséget a nők megjelenése a szálló életében, mint annak előtte, amikor kizárólag férfiak laktak a menedékhelyen.

Az intézmény szolgáltatásai:

A menedékhely igénybevétele ingyenes. Szolgáltatásai közé tartozik a tisztálkodáshoz, mosáshoz szükséges tárgyi feltételek biztosítása, továbbá ételmelegítési és főzési lehetőség is.

A segítő beszélgetés, az alapiratok hozzájutásához szükséges segítség, a társadalombiztosításhoz való hozzáférés vagy lakcím létesítése egyre fontosabb lett ügyfeleink számára, melyhez minden segítséget megkaptak az érintettek a szociális munkásoktól.

A 2006-ban elindított csomagmegőrző jelenleg is 100%-os kihasználtsággal működik, a nappali melegedővel közösen működő szolgáltatás összesen 90 fő számára biztosít tárolási lehetőséget 1 hónapra, mely azonban hosszabbítható. Eddig közel 500 fő vette igénybe ezen szolgáltatásunkat.

A jogszabályi kötelezettségeken felüli, speciális szolgáltatások:

- A téli időszakban saját forrásból minden ügyfél számára minimális étkezést biztosított az intézmény, mely vajás kenyérből és teából áll.
- 2011 decemberétől működik a közterületen élő párok elhelyezése az éjjeli menedékhelyen. A korábban csak férfiak elhelyezését szolgáló 3 szobából 18 férőhelyet válaszfalakkal leválasztva 9 pár számára nyílt lehetőség, hogy a közterület helyett jobb körülmények között, páros életüket fenntartva lakjanak és éljenek. Kezdetben 2 szobával indult a szolgáltatás, melyet rövidesen bővíteni kellett még 1 szobával az érdeklődés miatt. Ez a szolgáltatás gyakorlatilag teltházzal működik, bár 2012-höz képest az elhelyezés iránti igény némileg csökkent.

- 2013-tól kezdve foglalkoztatást helyettesítő támogatást igénybevevő ügyfeleink részére a 30 napos önkéntes munka lehetőségét biztosítottuk, melynek teljesítésével és igazolásával nem esnek el a támogatás igénybevételétől.
- Rendszeresen foglalkoztatunk közérdekű munka büntetés végrehajtásában érintett ügyfeleket, kik a Pártfogó Felügyelői Szolgálaton keresztül kerülnek hozzánk.

Nyitva tartás, munkaszervezés, működésmód:

Az éjjeli menedékhely egész évben nyitva tart, naponta 18.00-08.00 óra között. 2013-ban 69 engedélyezett férőhelyen látta el feladatait, mely a téli időszakban további 20 időszakos férőhellyel 89-re bővül.

2 fő teljes munkaidőben foglalkoztatott munkatárs mellett 4 fő részmunkaidős kolléga látta el a menedékhelyen a teendőket. A napi ügyeletet 1 éjszakás és 1 estés kolléga látta el. A stáb hetente tart teameket 4 órában. 2013-ban a stábból 3 fő részt vett a Tempus Közalapítvány Leonardo Programján, melynek köszönhetően betekintést nyerhettek Írország, Szlovénia és Németország hajléktalan-ellátásába.

Statisztikai adatok, kihasználtság:

2013 januárjától kezdve az éjjeli menedékhelyet 213 személy vette igénybe. Ez a tavalyi adatokhoz képest 7 %-os csökkenést jelent (2012-ben 229 fő, 2011-ben 210 fő, 2010-ben 152 fő, 2009-ben 184 fő, 2008-ban 189 fő, 2007-ben 197 fő, 2006-ban 186 fő, 2005-ben 208 fő, 2004-ben 223 fő), érdemben nem változik az ügyfelek száma.

A forgalmi adatok 2013-ban:

2013	Forgalom (éjszakák)	Napi átlag (fő)	Kihasználtság (%)
Január*	2697	87	97,8
Február*	2556	91,3	102,6
Március*	2723	87,8	98,7
Április*	2372	79,1	88,8
Május	2111	68,1	98,7
Június	1991	66,4	96,2
Július	2020	65,2	94,4
Augusztus	1950	62,9	91,2
Szeptember	1997	66,6	96,5
Október	2149	69,3	100,5
November*	2305	76,8	86,3
December*	2493	80,4	90,4
Összesen:	27364	75,1	95,2

A csillagozott hónapok esetén 89 (ebből 20 időszakos) férőhely, egyébként 69 férőhely képezi a forgalom alapját. 2013 volt az első év, hogy időszakos férőhelyi adatok állnak rendelkezésre. Február hónap során az időszakos férőhelyen túl is átlagban 1,3 fővel voltak többen az ügyfelek, 94 fő volt az eddigi legnagyobb létszám.

Az intézményben töltött éjszakák számának alakulása 2013-ban:

IDŐ	FŐ	%
1-10 nap	51	23,9
11-30 nap	31	14,6
1-6 hónap	67	31,5
6-12 hónap	64	30,0
Összesen:	213	100

Stagnált a szállót alkalmoszerűen (1-30 napig) igénybevevők aránya, gyakorlatilag ugyanannyian voltak, mint 2012-ben, mégis akad változás, mégpedig az igazán rövid időt (1-10 nap) itt töltők aránya 4 %-kal emelkedett, míg a 11-30 naposok aránya 4%-kal csökkent – az előző évhez képest. Ugyanígy csökkent a szezonális használók aránya (1-6 hónapig lakók) 6 %-kal, 37,6%-ról 31,5%-ra. Az életvitelszerűen a szállón lakók aránya folyamatosan növekszik, 2013-ra elérte a teljes éves ellátotti létszám 30%-át, azaz lakhatási körülményeit tekintve gyakorlatilag nem mozdul semerre 64 fő (2012-ben 55 fő, 24%, 2011-ben ez 44 fő, 21% volt). A menedékhely életvitelszerű használata alatt – definícióként - a több mint 180 napot bent töltött lakókat értjük.

Az életkor megoszlása a következőképpen alakult:

KOR	FŐ	%
18-25 év	3	1,4
26-35 év	17	8,0
36-45 év	53	24,9
46-55 év	70	32,9
56-60 év	33	15,5
61-	37	17,4
Összesen	213	100,0

Az ellátottak átlagéletkora 49,6 év volt. 2013-ban csökkent a fiatalabbak aránya a szállón (3,1%-ról 1,4%-ra!), illetve emelkedett a legfelső szegmensben az idősök száma 31-ről 37 főre, ami 3,9%-os növekedés az előző évhez képest. A többi kategóriában elhanyagolható a változás nagysága. Az év során 2 ügyfelünk hunyt el, egyik sem a szálló területén.

Konzorcium:

Az év során a Hajléktalanokért Közalapítvány, köztük a Segítőház Éjjeli Menedékhelye aktív szerepet vállalt a fővárosi hajléktalan ellátást újjászervező a „Közterület helyett emberibb körülményeket” című koncepcióban szereplő ún. konzorciumi férőhelyek kialakításában és működtetésében. Vállaltuk közterületen élő egyedülálló férfiak és párok elhelyezését, velük való szorosabb együttműködést, az utcai léttel együtt járó „szabadság” és a menedékhelyeken működő szabályok közti kiigazodás és elfogadás, alkalmazkodáshoz való aktív részvételt. A páros férőhelyeken elhelyezettek száma maximum 18 fő.

Egyedülálló férfiak esetében a menedékhelyen lakók döntő többsége már élt hosszabb-rövidebb ideig közterületen, de a programban kifejezetten a konzorciumi internetes felületen az utcai gondozó szolgálatok által regisztrált ügyfeleket tekintettük potenciális „utcás”

ügyfélnek. A velük való munka szinte ugyanaz volt, mint egyébként a menedékhelyen. Az alkohollal szemben bizonyultunk toleránsabbaknak.

A párok esetén meglepő módon szintén nem sok különbséget tapasztaltunk meglévő ügyfeleinkhez képest, többségük nem lakás céljára szolgáló telek/épület/ingatlanszerzésekből érkezett, volt fogalmuk arról, mit jelent lakni és erősebbek és hatékonyabbak voltak együtt párban, mint egyedülálló társaik.

A konzorciumi program jelenleg is folyik, az év során átlagban 23 fő (2012-ben 19 fő) lakott naponta a menedékhelyen. 2013-ban 8 pár nyert felvételt, (2012-ben 15 pár). A lehetőségeikhez képest próbáltuk 1 évben maximalizálni párok számára az itt tartózkodás idejét, ez 4 pár esetében nem sikerült, ők jelenleg is a menedékhelyen élnek. A többiek közül 3 pár helyzete mozdult el pozitív irányban, átmeneti szállásra illetve bónos rendszerbe költöztek, és természetesen voltak, akik egyszerűen elmentek illetve eltűntek. 2013-ban többször előfordult, hogy nem sikerült teljesen feltölteni ezeket a férőhelyeket.

Az egyedülálló igénybevevők közül 2013. évben 43 fő (2012-ben 25 fő) fordult meg a menedékhelyen, amiből 12 fő jelenleg is itt tartózkodik.

I/1.2. Pro Domo Menedékhely (1106 Bp. Gránátos u. 2.)

Az intézmény alapcéljai:

A HKA Pro Domo Éjjeli Menedékhely alapvető célja, hogy az éjszakájukat itt töltő hajléktalan emberek számára biztosítsa a nyugodt pihenés és békés együttélés körülményeit. Az itt dolgozó szociális munkások részéről irányadó az elfogadó és befogadó magatartás, a professzionális segítő munka, az emberi méltóságot - minden körülmények között - szem előtt tartó légkör megteremtése.

Az éjjeli menedékhely szolgáltatásai:

Tárgyi szolgáltatások:

- tisztálkodási, mosási lehetőség, ehhez törölköző, szappan és mosópor biztosítása
- főzési és ételmelegítési lehetőség
- csomagmegőrzés
- iratmegőrzés
- pénzmegőrzési lehetőség egy éjszakára
- téli időszakban napi egyszeri étkezés és tea

Egyéb szolgáltatások:

- mozgó orvosi szolgálat heti két alkalommal
- meghosszabbított nyitva tartás és meleg vacsora az éves kiemelt ünnepeken (karácsony, szilveszter, húsvét)
- havi rendszerességgel lakógyűlés tartása
- információnyújtás, segítő beszélgetés
- korábban közterületen élőként regisztráltakkal egyéni esetkezelés

Nyitva tartás, munkaszervezés, működésmód:

Az éjjeli menedékhely egész évben nyitva tart. Téli krízis idején este 18 órától reggel 8 óráig, krízis időszakon kívül este 18.30-tól reggel 8.30-ig.

A nyitvatartási időn kívül, minden hétfőn 13 és 17 óra között tart a szakmai stáb teamet, ezeken történik az elmúlt hét eseményeinek és az adott hét feladatainak az átbeszélése, havi egy alkalommal a beosztás elkészítése. A teameken a részvétel minden kolléga számára kötelező.

Az éjjeli menedékhelyen – a vezetőt is beleértve – 8 szociális szakember dolgozik. Minden nap 2 szociális munkás tart ügyeletet.

A menedékhely jelenlegi befogadóképessége krízisidőszakban 70, krízisidőszakon kívül 50 fő.

Konzorcium: A Páros Részleg:

2008-tól 2012 nyaráig az intézmény 14 fő részére biztosított lehetőséget úgy nevezett „B” típusú éjjeli menedékhely igénybevételére. Ez az ellátási forma alakult át 2012 augusztusára egy 14 főt, azaz 7 párt befogadni képes páros szállóvá. 7 lakószoba kialakításával a párok külön-külön kapnak elhelyezést a korábban bemutatott konzorciumi támogatás keretében. A párok számára kialakított részleg az éjjeli menedékhely többi részétől fizikailag is elkülönül, külön lakószobákkal, vizesblokkokkal, melegítő konyhával rendelkezik.

A páros szálló szobáit rövid időn belül sikerült feltölteni, a férőhelyek 2013-ban 100%-os kihasználtsággal működtek.

A páros szállóra való bekerülést egy felvételi beszélgetés előzi meg, a felvételtől a team dönt. A párokkal egyéni esetkezelés folyik.

Egyéb programok:

- 2013-ban négy alkalommal szerveztünk egész napos bent maradással egybekötött kertrendezést és bográcsozást. Ezek a napok tartalmasan és jókedvvel teltek, voltak, akik dolgoztak az éjjeli menedékhely kertjében (falevelgyűjtés, bokrok, cserjék metszése, ablakrácsok festése, raktártakarítás), voltak, akik személyes dolgaik rendezésével töltötték az időt. Ezek az alkalmak megteremtették a közös együttléteket, a közösen használt környezet szépítését, rendezését, és a pihenés lehetőségét egyaránt.
- 2013. október 13-án futballmérkőzésre hívtuk ki a Segítőház menhelyes lakóit, a közelben béreltünk egy futballpályát, a Merkap Sportközpontban. Terveink között szerepel 2014 tavaszán egy visszavágó megszervezése.
- 2013 decemberében – a tavalyi évhez hasonlóan - egy alkalommal kézműves napot szerveztünk, ahol karácsonyi díszek készültek az ünnepek közeledtével. Az egész szálló feldíszítve és hangulatosan várta a karácsonyt.

Tárgyi, technikai feltételek változása:

2013-ban a tisztasági festés mellett az éjjeli menedékhely rendkívül elhasználódott nyílászárói (főként ajtók) cseréje megtörtént. Az egyik konyhában zsírulepítő beépítése történt, melynek hatására töredékére csökkentek az igen költséges dugulás elhárítások. A páros szállón kiépítésre került a mosogató. Megtörtént a szennyvízelvezetés modernizálása is.

Statisztikai adatok:

A 2013-as évben az éjjeli menedékhely szolgáltatásait **168**-an vették igénybe (a megelőző, 2012-es évben ez a szám 159 volt, 2011-ben 212, 2010-ben pedig 228). Az összes vendégéjszakák száma a szállónkon a tavalyi évben **20158** volt (2012-ben 19409). A korábbi években kirajzolódó tendencia, hogy szállónkon jellemzőbbé vált a szezonális és életvitelszerű tartózkodás, 2013-ban sem változott meg.

2013-ban **60** olyan embert fogadtunk a szállón, akik korábban nem voltak nálunk regisztrálva, ez az összes igénybevevő közel 36%-a.

Ha az éves kihasználtság adatait tekintjük, azt láthatjuk, hogy az a tavalyi évhez nagyon hasonló rajzolatot ad ki: az éves csúcspont a krízisidőszakot követő hónapban, májusban van, majd a nyár közepétől őszig fokozatosan csökken. A krízis elején újra emelkedik, majd érdekes módon-de a tavalyi adatokkal pontosan összecsengve, mintegy tendenciózusan-, decemberben ér el mélypontot. Ekkor több lakónk meglévő családi kapcsolataihhoz látogat a decemberi ünnepekre.

A kihasználtság szintje átlagosan 2013-ban 94% volt.

A forgalmi adatok 2013-ban:

2013	Forgalom (éjszakák)	Napi átlag (fő)	Kihasználtság (%)
Január*	2058	66	95
Február*	1833	65	94
Március*	2060	69	98
Április*	1891	63	90
Május	1605	52	104
Június	1478	48	95
Július	1557	50	100
Augusztus	1525	49	98
Szeptember	1418	47	95
Október	1480	48	95
November*	1642	55	78
December*	1961	63	90
Összesen:	20508	56	94

Az intézményben töltött éjszakák számának alakulása 2013-ban:

IDŐ	FŐ	%
1-10 nap	45	27
11-30 nap	20	12
1-6 hónap	51	30
6-12 hónap	52	31
Összesen:	168	100

Idén is megmaradt az a tendencia, ami szállónk egyik jellemzője, hogy lakóink jelentős része szezonálisan (1-6 hónap) és életvitelszerűen (6 hónapnál több) veszi igénybe szolgáltatásunkat. Az összes lakónk 61%-a tartozik ebbe a két csoportba. A nálunk lakók ezért

is emlegetik „családias” szállónak a Pro Domo-t, hiszen sokan az év nagy részében ugyanazokkal az emberekkel kapnak nálunk menedéket.

Az életkor megoszlása a következőképpen alakult:

KOR	FŐ	%
18-25 év	6	3,6
26-35 év	16	9,5
36-45 év	52	31,0
46-55 év	60	35,7
56-60 év	16	9,5
61-	18	10,7
Összesen	168	100,0

A korábbi évekhez hasonlóan 2013-ban is a két középső decilishez tartozott lakóink több mint 66%-a. A tavalyi évhez képest ugyanakkor csökkent valamennyivel e két korcsoport aránya (akkor 70% fölött volt), míg a 2 fiatalabb korcsoporté és az 56 év felettieké nőtt (a fiatalabbaké majd' 5%-kal).

Az átlagéletkor a szállónkon 2013-ben **46,9 év** volt, tehát alacsonyabb értéket mutatott, mint a tavalyi.

Ha a kor és a szállón töltött idő összefüggését vizsgáljuk, igazán lineáris összefüggést két korcsoport esetében láthatunk: a 46-55 év közöttiekre egyértelműen jellemzőbb az alkalmoszerű jelenlét, míg az 56 év felettiekre inkább az életvitelszerű nálunk tartózkodás jellemzőbb. A két fiatalabb korcsoport pedig vagy az alkalmoszerű, vagy az életvitelszerű jelenléttel jellemezhető inkább, a szezonális igénybevétellel kevésbé.

Az új belépőket vizsgálva megállapíthatjuk, hogy körükben az alkalmoszerű jelenlét valamivel magasabb, mintha a szállón 2013-ban megforduló összes lakót nézzük: a 60 új belépő 41%-a 10 napnál kevesebbet töltött el szállónkon a tárgyévben. 12 fő pedig a páros részlegünkön keresztül lett új lakója a Pro Domo Éjjeli Menedékhelynek.

I/2. Egészségügyi feladatok ellátása

I/2.1. Speciális éjjeli menedékhely – Lábadozó (Szobi u. 3.)

Az intézmény alapcéljai:

A menedékhely működési prioritása, hogy az érintettek elsődlegesen rossz szociális és egészségi állapotuk okán kerülhetnek intézményünkbe - közvetlenül utcáról, más szociális és egészségügyi intézményből -, ahol napi 24 órában bent tartózkodhatnak, a napi háromszori étkezésük biztosított, ruházatuk cseréje szükség szerint megoldható, komplex szociális és egészségügyi ellátásuk megvalósul. Az ellátásuk - a szükségletekhez és a kliensek együttműködési készségéhez igazodva - 1-2 naptól több hónapig terjedően fenntartható. A bekerülés alapvető feltétele a kliens önálló képességének megléte, mivel az intézmény nem kórházi funkciót lát el, és esetleges ápolásukhoz sem eszköz, sem a személyzet nem biztosított.

Az intézmény épületében működő háziorvosi szolgálat és 24 órás orvosi és nővéri ügyelet teszi lehetővé, hogy a kliensek egészségügyi állapotát javítsák, e betegeket szakszerű alapellátásban részesítsék.

Az ellátottak köre:

Az intézmény olyan beteg hajléktalan férfiak, és nők számára biztosít ellátást, akik betegsége nem igényel kórházi kezelést, de az utcán tartózkodás és betegségük együttesen veszélyezteti életüket, és a hajléktalan-ellátás más intézményeiben betegségük miatt nem láthatók el megfelelően. Azok a betegek vehetők fel, akik számára betegségük miatt, illetve a kórházi kezelés utáni állapotuk miatt – az otthoni segítség hiányában – betegágy, étkeztetés, gyógyszeres ellátás, rendszeres kötözés, fertőtlenítés, az egészségi állapot további megfigyelése, vizsgálatokra várakozás, kórházi beutalásra várakozás, roborálás, lábadozás biztosítása szükséges. Az intézmény 66 férőhellyel rendelkezik.

Az intézménybe kerülés lehetséges módjai:

- Döntő többségben a hajléktalan-ellátás utcai szolgáltatásain keresztül, vagy a hajléktalan személy személyes megkeresését követően. Az utcai szolgálatok minden esetben a Menhely Alapítvány Diszpécser Szolgálatával követő egyeztetés után szállítják a betegeket hozzánk.
- A hajléktalan-ellátás szállásnyújtó intézményeiből.
- Kórházak akut osztályairól, amikor a beteg állapotát nem ítélik alkalmasnak arra, hogy egyenesen az utcára kerüljön.
- A Közalapítvány orvosi rendelésén, valamint a Mozgó Orvosi Szolgálatán keresztül.

Az intézmény egységei:

- 24 órás háziorvosi ellátás: háziorvosi rendelés és ügyelet
- Fertőtlenítő fürdető
- 66 férőhely, 24 órás benttartózkodással
- Mozgó Orvosi Szolgálat
- Népkonyha

Az intézmény szolgáltatásai:

- Háziorvosi rendelés, munkanapokon, napi 8 órában, területi kötöttség nélkül

- Fertőtlenítő fürdetés
- 24 órás bent tartózkodás, fekvő férőhely biztosítása
- Alapgyógyszerek és kötszerek biztosítása
- Egyéni szociális munka
- Csoportos szociális munka
- Napi háromszori étkezés
- Szükség szerint ruházat (pizsama, utcai ruházat), tisztálkodó szerek
- Ágynemű
- Személyes tárgyak behozatala, tárolása és csomagmegőrzés
- Indokolt esetben minimális pénzsegély
- Pihenés és kikapcsolódási lehetőség (tv, számítógép, könyvek, asztali foci)

Az ellátottakkal kapcsolatos szociális ügyintézés és munka:

- Nyugdíjazással kapcsolatos ügyintézés
- Személyes iratok beszerzésében való segítségnyújtás
- Szociális otthoni elhelyezés
- Hajléktalan-ellátó szociális intézményekben való elhelyezés
- Hospice elhelyezés
- Beteg látogatás, kapcsolattartás kórházban, egyéb intézményben
- Mentális tanácsadás
- Konfliktuskezelés
- Munkaerő-piaci tanácsadás
- Szocioterápiás csoport hetente
- Szükség esetén szoba-csoport

Nyitva tartás, munkaszervezés, működésmód:

Az intézmény folyamatosan, egész évben, a nap 24 órájában biztosítja szolgáltatásait. A szolgáltatások folyamatos ellátása érdekében egyidejűleg szociális, egészségügyi és orvosi személyzet áll rendelkezésre, akik között meghatározott munkamegosztás van, a szakmai kompetenciák figyelembe vétele mellett. A szakmai hatékonyság fenntartása és folyamatossága érdekében rendszeres team munka folyik az intézményen belül, továbbá a telephelyen működő Nappali Melegedővel, Utcai Gondozó Szolgálattal, Népkonyhával, ahol a szolgáltatások átjárhatósága, valamint a klienseinket érintő aktualitások kerülnek egyeztetésre.

Egyéb programok:

TÁMOP 5.3.3.-11/1-2011:

Együtműködés keretében (Szobi utcai Speciális Menedékhely, Utcai Gondozó Szolgálat, Nappali Melegedő, Maceko Nonprofit Kft., Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület, Budapest Főváros XV. Kerület Egyesített Szociális Intézményei) a TÁMOP 5.3.3.-11/1 pályázati programot valósítjuk meg 2012. szeptember 1. – 2014. augusztus 31. közötti időszakban. Ennek során főleg utcán élő hajléktalan személyek rehabilitációját segítjük egészségügyi, szociális, foglalkoztatási és mentális területen végzett tevékenységekkel, eszközökkel és támogatásokkal.

Adomány felhasználás:

Élelmiszerbank Egyesülettel kötött együtműködési megállapodás keretén belül folyamatos élelmiszeradományok segítik az ellátottak központilag biztosított étkeztetését, amely a

rendszeressége folytán pénzmegtakarítást eredményez. A folyamatos étkeztetést segítő ételadományok mellett kiegészítő jellegű, az étrendben változatosságot biztosító élelmiszerek is érkeznek, mint pl. kávé, tea, zöldségek, gyümölcsök.

Konzorciumi ellátottak:

A Fővárosi kiegészítő normatíva elosztására létrejött konzorciumi megállapodás keretében a Speciális Menedékhely utcán élő, regisztrált hajléktalan személyeket is ellát. Ezen munka keretén belül sor kerül egy kérdőív felvételére a szükséges szolgáltatások megállapítására (pl.: iratok megléte, jövedelem, egészségügyi biztosítottság). Az adatok alapján folyik az ügyfél személyes segítése (pl.: iratbeszerzés, jövedelemhez juttatás, információ átadás: mit-hol intézhet, megfelelő igazolások kiállítása, stb.), melynek célja a megfelelő ellátáshoz való hozzájárását, elsősorban az utcára való visszakerülés megakadályozása.

A konzorciumi megállapodás keretében 2013. 01. 01.- 2013. 12. 31. közti időszakban 143 fő összesen 12.396 éjszakát töltött intézményünkben. Ez napi átlagban 33,96 fő, utcán élő elhelyezését jelentette, ebből 14 fő 5 napnál kevesebbet töltött intézményünkben. A konzorciumi nyilvántartás akadozik, a rendszer időnként elérhetetlen, összesítő adatok kiemelése nehézkes.

Kenyszi -Tevadmin rendszer tapasztalatai:

2012. márciusától kötelezően adatszolgáltatást biztosítunk a kenyszi-tevadmin rendszeren keresztül az intézményi kihasználtságról. Az adatszolgáltatás beépült a mindennapi működésbe.

A rendszer eddig tapasztalat hibái:

- kezdeti dátum nélküli mentés esetén további javítási lehetőség nincs

Megoldandó feladatok, problémák, nehézségek:

A lakók saját élelmiszereinek tárolása érdekében szükséges lenne még egy hűtőszekrény beszerzése a földszinti lakószobákhoz kapcsolódóan.

Statisztikai adatok:

2013-ban összesen **181 fő ellátására került sor** az intézményben.

A forgalmi adatok 2013-ban:

2013	Forgalom (éjszakák)	Napi átlag (fő)	Kihasználtság (%)
Január*	1417	46	53%
Február*	1567	56	59%
Március*	1862	62	70%
Április*	1975	64	74%
Május	1361	45	67%
Június	1540	50	75%
Július	1515	49	74%
Augusztus	1576	51	77%
Szeptember	1560	52	76%

Október	1572	51	77%
November*	1999	67	75%
December*	2212	71	83%
Összesen:	20156	55	72%

Az intézményben töltött éjszakák számának alakulása 2013-ban:

IDŐ	FŐ	%
1-10 nap	39	22
11-30 nap	54	30
1-6 hónap	73	40
6-12 hónap	15	8
Összesen:	181	100

Az életkor megoszlása a következőképpen alakult:

KOR	FŐ	%
18-25 év	0	0
26-35 év	6	3
36-45 év	19	10
46-55 év	62	34
56-60 év	38	21
61-	56	31
Összesen	181	100,0

Az ellátottak átlagéletkora 49,6 év volt. 2013-ban csökkent a fiatalabbak aránya a szállón (3,1%-ról 1,4%-ra!), illetve emelkedett a legfelső szegmensben az idősek száma 31-ről 37 főre, ami 3,9%-os növekedés az előző évhez képest. A többi kategóriában elhanyagolható a változás nagysága. Az év során 2 ügyfelünk hunyt el, egyik sem a szálló területén.

I/2.2. A Szobi u-i háziiorvosi rendelő betegforgalmi adatai:

Teljes betegforgalom: 3.813

Vizsgálatok száma: 2 769

Kötözések száma: 1043

Új beteg: 249

Az új ellátottak nem szerinti megoszlása:

Férfi: 189

Nő: 60

Életkor szerinti megoszlás:

Életkor	vizsgálatok száma
18-25 év	64
26-35 év	302
36-45 év	777
46-55 év	1204
56-60	390
60 év felett	32
Összesen	2769

1/2.3. A Mozgó Orvosi Szolgálat működése

A Mozgó Orvosi Szolgálat heti 4 napon fix helyszínen folytat rendelést. A Közalapítvány Pro Domo telephelyén hetente 2 alkalommal tarunk rendelést, Podmaniczky utcai női menedékhelyen, valamint a Budaörsi Menedékház Alapítványnál pedig hetente egyszer. Állandó kapcsolatban állunk az utcai megkereső szolgálatokkal, orvosi ellátás szükségessége esetén számukra is helyszíni segítséget nyújtunk. A Mozgó Orvosi Szolgálat tevékenységéhez egy 2004-ben vásárolt, az egészségügyi szolgáltatásnak megfelelően átalakított 10 éves Opel Vivaro gépjármű áll rendelkezésre.

A működési helyszíneken általános orvosi, járóbeteg-rendelést végzünk. A rendelés a speciális- igényeknek megfelelően helybeni betegvizsgálattal, szükség esetén – lehetőségekhez mérten - gyógyszerek biztosításával, kórházi előjegyzéssel, vagy azonnali fekvőbeteg intézménybe történő elhelyezéssel egészül ki. Szükség esetén – előzetes egyeztetés alapján - a társintézmények részére is segítséget nyújtunk.

Intézményi elhelyezés szükségessége esetén a Szobi utcai speciális menedékhely folyamatos megfigyelést, további diagnózisok felállítását, teljes körű ellátását biztosítja, így a szervezeten belül biztosítunk betegeinknek „kórházi” körülményeket, ahol szociális ellátásban is részesülnek.

Az elvégzett ellátásokról helyben, összegzett ambuláns orvosi naplót vezetünk, amely tartalmazza az ellátás dátumát, a beteg nevét, személyi adatait, TAJ-számát, a felállított diagnózis(oka)t, a kiadott - esetleg receptre felírt - gyógyszereket, sebészeti vagy egyéb helyszíni ellátást, szükség esetén a további információkat a későbbi ellátásokra nézve (pl. elhelyezés, beutalás). 2013-ban 1.710 betegvizsgálatot végeztünk.

Az ellátottak vizsgálatokra vetített, kor szerinti megoszlása:

Életkor	vizsgálatok száma
	2013
18-30 év	240
30-50 év	1107
50 év felett	749
Összesen	1710

Belgyógyászati kezelést - ide tartoznak pl. a bőrgyógyászati, allergiás, fertőző betegségek is - 693, sebészeti kezelést 149, pszichiátriai kezelést 868 esetben végeztünk. Ez utóbbi kategóriába soroltuk a szenvedélybetegségeket is. 495 esetben biztosítottunk gyógyszert, 340 esetben szakrendelésre-, 184 esetben kórházba utaltuk a betegeket és 56 fő számára javasoltuk hajléktalan ellátó intézménybe történő felvételt. Az elmúlt évekhez viszonyítva a fiatalabb korosztály nagyobb arányban jelenik meg a rendeléseinken, illetve csökkent a pszichiátriai-, illetve addiktológiai kezelések száma.

1/2.4. A Jászberényi úti háziiorvosi rendelő (1106 Bp. Jászberényi út 47/E)

A Jászberényi úti háziiorvosi rendelésen 2013-ban összesen 2.957 beteget láttunk el, egy rendelésen átlag 16,9-an jelentek meg. A betegforgalom 75,9%-a férfi, 24,1%-a nő. A rendelést felkeresők gyógyszerellátását -- leszámítva a közgyógyászati ellátottakat – a Közalapítvány szükség esetén, lehetőségeihez mérten támogatja.

A szív- és érrendszeri betegségek továbbra is első helyen állnak a betegségek között. A magasvérnyomás-betegség, amely 4-5-ször gyakoribb a hajléktalanok között, ha nem kezeljük időben a jóval olcsóbb vérnyomáscsökkentő szerekkel - szövődményt okozva (agyvérzés, szívinfarktus), kezelésük, rehabilitációjuk sokkal többbe kerül. Az érszűkületes betegek kezelése is hosszas és költséges folyamat.

Négy olyan rendszeresen visszajáró beteg van, akik művégtaggal élnek és kerülnek ellátásra. Mindennaposak a bőrfertőzések: bőrgennyedés, bőrgombásodás, amelyek jelentős mennyiségű antibiotikus kenőcsöt, kötszert igényelnek. Változatlanul nagyon gyakori a hosszan tartó, rendkívül gyógyszer- és kötszerigényes lábszárfekély.

Hajléktalan emberek esetében nemcsak a téli időszakban fordulnak elő jelentős számban felső-, és alsólégúti fertőzések, hanem a csökkent immunitás, alultápláltság és a káros életvitel miatt más évszakokban is. A kezelésükhöz használt antibiotikumok -- a legegyszerűbbtől a komplikált fertőzések kezeléséig -- szintén nagy gyógyszerköltséget jelentenek.

Igen nagyszámú beteg jelentkezik közgyógyellátáshoz és leszázalékoláshoz szükséges vizsgálatokra és a szükséges igazolások kiállításáért.

Időszakosan szűrjük a Közalapítvány Jászberényi úti menedékhelyének látogatóit: ruh, ruhatetű és fejtetű előfordulásának megelőzésére.

Statisztikai adatok:

Teljes betegforgalom: 2.957

Vizsgálatok száma: 2.395

Kötözések száma: 1.082

Visszatérő betegek száma: 712 fő

Új beteg: 161 fő

Az új ellátottak nem szerinti megoszlása:

Férfi: 131 fő

Nő: 30 fő

Az ellátottak vizsgálatokra vetített, kor szerinti megoszlása:

Életkor	vizsgálatok száma
	2013
18-25 év	135
26-35 év	442
36-45 év	749
46-55 év	1 242
56-60	346
60 év felett	43
Összesen	2 395

I/2.5. Népkonyha (1067 Budapest, Szobi u. 3.)

A népkonyha hétköznapokon napi 50 fő ebédjét biztosítja, elsősorban a telephelyen működő lábadozóban, ill. nappali melegedőben lévő hajléktalan személyek számára.

A szolgáltatás megvalósulását három elem teszi lehetővé: a Közalapítvány saját pénzügyi ráfordítása, az állami normatív hozzájárulás és egy hajléktalan személyeket foglalkoztató program, ami az ott dolgozók stábját biztosította.

Az étkeztetés vásárolt meleg készétellel biztosítjuk, amelynek minőségét, mennyiségét a beszállító garantálja. 2013. évben a népkonyha keretében étkezők számára összesen: 12 550 adag étel került kiosztásra.

I/3. Átmeneti Szállás

Segítőház Átmeneti Szálló (1106 Bp. Jászberényi út 47/E)

Az intézmény alapcélja:

Az átmeneti szálló, lakhatással nem rendelkező, önellátásra képes, 18. évét betöltött férfiak részére biztosít átmeneti elhelyezést, valamint szociális, mentálhigiénés segítséget. Alapcél a kliensek társadalmi integrációjának elősegítése, a hajléktalan ellátó intézményrendszer felváltó, önálló lakhatásba költözésben, a munkahely megtartásban, a munkaerő piaci pozíció javításában, valamint az egyéni problémáik kezelésében való segítségnyújtás.

Ellátottak köre:

Az ellátottak önellátásra képes, nagykorú, hajléktalan férfiak, akik valamilyen jövedelemforrással már rendelkeznek, vagy jövedelemmel nem rendelkező, de munkavállalásra motivált hajléktalan emberek, akik gondozási szerződésben vállalják, hogy meghatározott időn belül, munkát találnak maguknak. Felvételi beszélgetést kihasználtságtól függően, heti rendszerességgel tart az intézmény. A felvételi eljárás rendje változatlan formában történik: előzetes egyeztetés alapján, telefonon, vagy személyes megjelenéssel lehet feliratkozni a felvételi beszélgetésre, ahol három szociális munkás szakember a jelentkező (elsősorban) rászorultsága, jövedelmi helyzete és motivációi alapján dönt a felvételtől.

Az intézmény szolgáltatásai:

- 24 órás nyitva tartás
- a szállót egy plusz egy évig lehet igénybe venni, az egy év hosszabbítást a lakó kérésére intézményvezető hagyhatja jóvá
- a térítési díj 9.000 Ft/hó

Az intézményben lehetőség van:

- életvitelszerű lakhatásra 3 és 4 ágyas szobákban
- értékmegőrzésre pánccsaszekrényben
- egyéni tisztálkodásra, mosásra
- ágyneműcserére 2 hetente (ill. igény szerint akár többször is)
- étkezésre, ételmelegítésre, főzésre
- kikapcsolódásra (TV, DVD, sporteszközök, társasjátékok használatára)
- tartózkodási és lakcím létesítésére
- indokolt esetben ingyenes telefonálásra (pl. munkakeresés, ügyintézés)
- az intézményben működő háziorvosi rendelő igénybevételére
- ingyenes számítógép használatra, internet eléréssel

Az ellátottakkal szakképzett szociális és mentálhigiénés munkatársak foglalkoznak, akik az egyéni esetkezelés mellett havi rendszerességgel csoportfoglalkozásokat is tartanak.

Megoldandó feladatok, problémák, nehézségek:

A segítőház átmeneti szállójának évről-évre visszatérő problémája, a hőszigetelés teljes körű hiánya, mely a lakók, és a dolgozók életét egyaránt megkeseríti azzal, hogy a nyári kánikulában elviselhetetlen felmelegszik, télen pedig kellemetlenül hideg és huzatos az épület. A téli hónapok alatt az elvetemedett, rosszul csukódó nyílászárók miatt egyes szobák szinte kifűthetetlenek, így az ott lakók elektromos kiegészítő fűtéssel próbálják bemelegíteni a helyiséget ezzel tetézve az intézmény amúgy is magas rezsiköltségét.

Komoly problémát jelent, hogy az elavult, leszűkült keresztmetszetű csatornahálózat átteresztőképessége már csak töredéke az eredetinek, így a rendszeresen igénybevett, és igen költséges dugulás elhárítási szolgáltatás is csak egy-két hétig tudja a lefolyókat használhatóvá tenni.

Statisztikai adatok:

Az átmeneti szállóról a 2013-ban egy ügyeletes munkatárs távozott, helyére pedig új kolléga került felvételre. Az ügyeleti és gondozási munkát 6 munkatárs végzi, közülük –az intézményvezetővel együtt- hárman végeznek szociális és mentálhigiénés munkát az ügyfelekkel.

Az intézmény férőhely kihasználtsága 2013-ban, minden nap 100% volt. Összesen 59 ellátott fordult meg az intézményben. A lakók átlagéletkora 52 év volt a legfiatalabb 22, a legidősebb kliens 79 éves volt.

A forgalmi adatok 2013-ban:

2013	Forgalom (éjszakák)	Napi átlag (fő)	Kihasználtság (%)
Január	961	31	100
Február	868	31	100
Március	961	31	100
Április	930	31	100
Május	961	31	100
Június	930	31	100
Július	961	31	100
Augusztus	961	31	100
Szeptember	930	31	100
Október	961	31	100
November	930	31	100
December	961	31	100
Összesen:	11 315	31	100

Életkor szerinti megoszlás:

KOR	FŐ	%
18-25 év	2	3
26-35 év	5	8
36-45 év	9	15
46-55 év	16	27
56-60 év	14	24
61-	13	22
Összesen	59	100

Az intézményben töltött éjszakák számának alakulása 2013-ban:

IDŐ	FŐ	%
1-10 nap	0	0
11-30 nap	5	8
1-6 hónap	21	36
6-12 hónap	33	56
Összesen:	59	100

Hajléktalanként töltött idő:

Hajléktalan idő	Fő	%
1évnél kevesebb	13	22
1-5 év	16	27
5-10	9	15
10 év fölött	21	36
Összesen:	59	100

Az ellátottak átlagban 7,5 éve hajléktalanok.

Iskolai végzettség:

Iskolai végzettség	Fő	%
8 általános	16	27
szakmunkás	35	59
érettségi-technikum	7	12
főiskola-egyetem	1	2
Összesen:	59	100

Az intézményben 2013-ban különböző okok miatt összesen 24 fő intézményi jogviszonya szűnt meg.

Kiköltözés helye	Oka				össz.
	házi rend megszegése	lakhatási leh. talált	eltűnt	egyéb	
albérletbe	2			1	3
ismeretlen	4		3	2	9
család (élettársához)	1	2		1	4
Segítőház rehab. szállóra		3			3
másik szállóra	3				3
szociális/idősek otthonába				1	1
elhunyt				1	1
kórházba					0
összesen	10	5	3	6	24

A szállót elhagyók 30%-a az átmeneti szállóhoz képest jobb lakhatási formához jutott. 17% albérletbe ment, 13% pedig a Segítőház rehabilitációs szállójára került, ahol a továbbiakban absztinens életmódot vállalva rehabilitációs programban vesznek részt.

|

I/4. Rehabilitációs intézmények

I/4.1. Segítőház Rehabilitációs Szálló (1106 Bp. Jászberényi út 47/E.)

Az intézmény alapcélja:

A rehabilitációs szálló, lakhatással nem rendelkező, önellátásra képes, 18. életévét betöltött, szenvedélybeteg férfiak részére biztosít elhelyezést, valamint szociális, mentálhigiénés segítséget. Alapcél a kliensek társadalmi integrációjának és rehabilitációjának elősegítése, valamint a hajléktalan ellátó intézményrendszert felváltó, önálló lakhatásba költözés, a munkahely megtartásban, a munkaerő pozíció javításában, és nem utolsósorban az egyéni problémáik kezelésében való segítségnyújtás.

Elvárás minden rehabilitációs szállóra került hajléktalan emberrel szemben, hogy absztinens életmódot folytasson, munkajövedelemből tartsa el önmagát, havonta egyéni szerződés szerinti összeget takarítson meg jövedelméből, részt vegyen a mentálhigiénés csoporton és egyéni gondozás keretében együttműködjön szociális munkásával. A kliens képességeihez és lehetőségeihez igazított elvárások egyéni megállapodásban, a vele együttműködésben folytatott szociális és mentálhigiénés munka egyéni rehabilitációs tervben van rögzítve.

Mivel a túlzott alkoholfogyasztás a hajléktalanság egyik legfőbb fenntartó, és meghatározó tényezője lehet, ezért az alkoholizmussal, mint szenvedélybetegséggel való szembenézés, az absztinencia vállalása az életforma váltásra való törekvés döntő motivációjaként van kezelve a szálló szakmai programjában.

Ellátottak köre:

Az ellátottak önellátásra képes, nagykorú, szenvedélybeteg, absztinens hajléktalan férfiak, akik valamilyen jövedelemforrással már rendelkeznek, vagy jövedelemmel nem rendelkező, de munkavállalásra motivált absztinens hajléktalan emberek, akik gondozási szerződésben vállalják, hogy meghatározott időn belül, munkát találnak maguknak, valamint absztinenciájukat megtartják.

Felvételi beszélgetést kihasználtságtól függően tart az intézmény. Az átmeneti szálló azon lakói, akik előzetesen már jelezték a rehabilitációs szállóra kerülésük szándékát, valamint tartós absztinenciát vállalnak, a felvételnél előnyt élveznek a „külső” intézményből jött felvételizőkkel szemben. A felvételi eljárás rendje: előzetes egyeztetés alapján lehet jelentkezni a felvételi beszélgetésre, melynek során, az intézmény szociális és mentálhigiénés szakemberei, a jelentkező motivációja és absztinens életmódjának megtartásában való eltökéltsége alapján dönt a felvételtől.

Az intézmény szolgáltatásai:

- 24 órás nyitva tartás
- a szállót 2 plusz háromszor egy évig lehet igénybe venni, az egyéves hosszabbításokat a lakó kérésére intézményvezető hagyhatja jóvá
- a térítési díj 9.000 Ft/hó.

Az intézményben lehetőség van:

- életvitelszerű lakhatásra 2 ágyas szobákban
- értékmegeőrzésre páncélszekrényben
- egyéni tisztálkodásra, mosásra, ruhaszárításra

- ágyneműcserére 2 hetente (ill. igény szerint akár többször is)
- étkezésre, ételmelegítésre, főzésre
- kikapcsolódásra (TV, DVD, sporteszközök, társasjátékok használatára)
- tartózkodási és lakcím létesítésére
- indokolt esetben ingyenes telefonálásra (pl. munkakeresés, ügyintézés)
- az intézményben működő háziorvosi rendelő igénybevételére
- ingyenes számítógép használatra, internetezésre

Az ellátottakkal szakképzett szociális és mentálhigiénés munkatársak foglalkoznak, akik az egyéni esetkezelés mellett, rendszeres, támogató jellegű csoportfoglalkozásokat is tartanak.

Megoldandó feladatok, problémák, nehézségek:

A segítőház rehabilitációs szállójának problémája, hogy a tetőszerkezet hiányos szigetelése miatt a lakók tetőtérben található szobái a nyári kánikulában elviselhetetlen felmelegszenek, télen pedig a szerkezetből áradó hideg miatt jelentősen csökken a hő- és komfortérzetük, amit a lakók elektromos hőszugárzókkal próbálnak kompenzálni. A melegítők miatt megnövekedett áramfelvétel az épület elektromos hálózata nehezen viseli, a biztosítékok, megszakítók gyakran oldanak a túlterhelés hatására. A másik megoldandó probléma, hogy az elavult, leszűkült keresztmetszetű csatornahálózat átteresztőképessége már csak töredéke az eredetinek, így a rendszeresen igénybevett, és igen költséges dugulás elhárítási szolgáltatás is csak ideig-óráig tudja a lefolyókat használhatóvá tenni.

Személyzeti változások:

A rehabilitációs szállón 2013-ban személyi változás nem történt. Az intézmény 24 órás ügyeletét továbbra is az átmeneti szálló munkatársai látják el. A szociális és mentálhigiénés, valamint a csoportmunkával járó feladatokat az intézményvezető és egy szociális munkás végzettségű munkatárs látja el.

Statisztikai adatok:

Az intézmény férőhely kihasználtsága 2013-ban, minden nap 100% volt. Összesen 14 ellátott fordult meg az intézményben. A lakók átlagéletkora 47 év volt, a legfiatalabb kliens 22 éves, a legidősebb pedig 62 éves volt.

A forgalmi adatok 2013-ban:

2013	Forgalom (éjszakák)	Napi átlag (fő)	Kihasználtság (%)
Január	310	10	100
Február	280	10	100
Március	310	10	100
Április	300	10	100
Május	310	10	100
Június	300	10	100
Július	310	10	100
Augusztus	310	10	100
Szeptember	300	10	100
Október	310	10	100
November	300	10	100

December	310	10	100
Összesen:	3650	10	100

Életkor szerinti megoszlás:

KOR	FŐ	%
18-25 év	1	7
26-35 év	2	14
36-45 év	1	7
46-55 év	5	36
56-60 év	4	29
61-	1	7
Összesen	14	100

Az intézményben töltött éjszakák számának alakulása 2013-ban:

IDŐ	FŐ	%
1-10 nap	1	7
11-30 nap	0	0
1-6 hónap	2	14
6-12 hónap	11	79
Összesen:	14	100

Hajléktalanként töltött idő:

Hajléktalan idő	FŐ	%
1évnél kevesebb	1	7
1-5 év	4	28
5-10	4	28
10 év fölött	5	37
Összesen:	14	100

Az ellátottak átlagban 9 éve hajléktalanok.

Iskolai végzettség:

Iskolai végzettség	FŐ	%
8 általános	1	7
szakmunkás	9	64
érettségi-technikum	3	22
főiskola-egyetem	1	7
Összesen:	14	100

A szállóról 2013-ban összesen 4 fő intézményi jogviszonya szűnt meg.

Kiköltözés helye	Oka				
	házi rend megszegése	lakhatási leh. talált	eltűnt	egyéb	össz.
albérletbe					0
ismeretlen	3				3
család (élettársához)					0
másik szállóra		1			1
szociális/idősek otthába					0
kórházba					0
Összesen	3	1	0	0	4

2013-ban a rehabilitációs szállóról való kikerülés legfőbb oka a beköltözéskor absztinens életmódot vállaló ügyfelek, tartós absztinencia szegése volt, mely szerződésük szerint a férőhelyük megszűnését vonta maga után. Ezek az emberek visszaesésüket követően rendszerint eltűntek, így nyomon követésük a továbbiakban nem volt lehetséges.

Kiléptető lakás:

A rehabilitációs programot huzamosabb ideje sikeresen teljesítő klienseink számára, társadalmi integrációjuk támogatására a Közalapítvány saját tulajdonú kiléptető lakást üzemeltet, amely a Bp. VIII. kerület, Illés utca 23. szám alatt található. A 30 négyzetméteres garzonlakás, fél-komfortos, galériával megosztott tere miatt, egyszerre 2 fő elhelyezésére alkalmas. A tartózkodási idő maximum 2 év. Kihasználatában tekintetben a két ágy lefedettsége 100 %.

A lakás használata a lakóknak térítésmentes, csak az általuk használt víz, gáz, áram és televízió előfizetés költségeit kell megtéríteniük. Az esetleges karbantartási és felújítási munkálatokat a Közalapítvány fizeti, de a kisebb javításokat jellemzően önállóan oldják meg a kliensek.

A kiléptető lakás funkcióját tekintve megfelelően működött. 2013-ban a kiléptető lakásban összesen két kliens lakott. Hajléktalanságuk oka jellemzően családi konfliktus, válás, ill. szenvedélybetegségük. Mindannyian rendelkeznek szakképzettséggel, bár nem az eredeti szakmájukban dolgoznak. Mindketten bejelentett munkaviszonnyal rendelkeznek és huzamosabb ideje ugyanannál a cégnél végzik munkájukat. A kiléptető lakás lakóival rendszeres kapcsolattartásban van a segítőjük, a csoportfoglalkozásokon rendszerint ők is részt vesznek.

Problémát jelent, hogy a lakás alatt elhelyezkedő vizesedő pincehelyiség nedvességtartalma a falon felszivárog, így a falak rendkívül nedvesek, a vakolat omladozik, helyenként penészedik.

I/4.2. Pro Domo Rehabilitációs Szálló (1106 Bp. Gránátos u. 2.)

Az intézmény alapcélja:

Az intézmény feladata a hajléktalan, szenvedélybeteg emberek rehabilitációja volt. Az eddig kialakított szabályok jelentős módosítására nem volt szükség.

Ellátottak köre:

Az intézménybe kórházi alkoholelvonóról frissen kikerült férfi hajléktalanokat vesznek fel, előzetes időpont egyeztetés után létre jött felvételi beszélgetésen. Az intézményi jogviszony létesítésének feltétele nagykorúság, hajléktalanság és a friss elvonókezelés, ill. társintézményi javaslat. Vizsgálják a jelentkező motiváltságát az absztinencia tartásra, és az életforma váltásra. Pozitív döntés esetén az ellátottal írásbeli szerződést kötnek, mely a következőket tartalmazza: az együttműködés hosszát, az absztinencia vállalást, a kötelező terápiába járást, a folyamatos munkavégzést, együttműködést a szociális munkásokkal az életforma váltás érdekében, a házirend elfogadását.

Az intézmény szolgáltatásai:

Az intézmény 24 órán át tart nyitva. A szállót két évig, illetve további háromszor egy évig lehet igénybe venni, a plusz egy évet mindig külön - külön kell megpályázni. A térítési díj 10.000 Ft/hó.

Az intézményben lehetőség van:

- életvitelszerű lakhatásra 4 ágyas szobákban, 2 hetente ágyneműcserével
- egyéni tisztálkodásra, mosásra
- étkezésre, főzésre, (minden lakónak önálló és zárható szekrénykéje van száraz élelmiszerek tárolására, az intézmény a konyhai felszereléseket és eszközöket biztosítja)
- a rehabilitációs státuszt figyelembe vevő kiegészítő konzervellátmányt biztosítunk,
- pénzsegélyt is lehet kérni, nagyon indokolt esetben, team döntés alapján
- kikapcsolódásra (TV, videó, sporteszközök használatára)
- ideiglenes és állandó lakcím bejelentésre
- a lakóknak hívható nyilvános telefon áll rendelkezésükre
- megbetegedés esetén a kerületi alapellátásban működő háziorvoshoz vagy a Közalapítvány orvosához lehet fordulni

Az életforma váltás érdekében a ház egyéb szolgáltatásokat is nyújt:

- a világban, közéletben való tájékozódás és az elhelyezkedés segítése érdekében fizetünk elő egy napilapot és egy hirdetési újságot
- terápiás lehetőségeket szervezünk (egyéni és csoportos)
- a házban kondicionáló terem működik
- számítógép szoba Internet hozzáféréssel
- a kapcsolattartás érdekében vendégszobát lehet igénybe venni előzetes megbeszélés alapján
- az ellátottak épülését a szociális munka széles eszköztárával segítjük

Működésmód:

Az intézmény messzemenően számol az ellátottak motiváltságával, változtatási szándékával, ezért mindenki saját kulccsal rendelkezik a bejárati ajtókhöz és a szobájához, mozgásuk nincs korlátozva. Szabályozva van azonban a látogatás, az együttélési normákkal kapcsolatos

elvárások, az éjszakai távolmaradás, a csoportokon való részvétel, a takarítás, a szondáztatás, a ki és visszakérülés lehetősége, az érdekképviselői fórum működése, a lakbérfizetési rend, .

A kliensek motiváltsága és a szociális munka eredményeképp az ellátottak gyakorlatilag 100 %-a bejelentett munkát végez. A megszerzett jövedelemből előtakarékoskosságot folytatnak melynek összege minimum 15.000 Ft. A munka világában való megjelenést speciális szolgáltatásokkal is igyekszünk elősegíteni. Az intézményben 2013-ban folyamatosan, heti rendszerességgel működtek a terápiás hatású támogató csoportok. Ezeken gyakorlatilag minden ellátott rendszeresen részt vesz. Pszichológus által vezetett egyéni terápiában 12 fő részesült. Kéthetenként nagycsoportot (lakógyűlést) és a szükségletnek megfelelően szobacsoportot is tartottunk.

A szállón a 2013-ban több ünnepséget tartottunk. Ezek a nagy keresztény megemlékezésekhez, ill. az intézmény belső életéhez kapcsolódtak.

A team a szakmai programnak és az általános szakmai, etikai szabályoknak megfelelően végezte tevékenységét. A kiforrott szakmai közösség lehetővé tette az összehangolt, biztonságos munkavégzést.

Megoldandó feladatok, problémák, nehézségek:

2013-ban felújítottuk a szálló központi szennyvízvezetékét. Továbbra is feladat az időszakos festés elvégzése, a szennyvízátemelő szivattyú problémájának megoldása, ablakok cseréje, külső hőszigetelés, fűtés-korszerűsítés.

Statisztikai adatok:

A szállón a férőhely kihasználtság 100% volt. 2013-ban 53 ellátott fordult meg az intézményben. Az év folyamán 49 felvételi beszélgetést végeztünk (volt, aki többször megjelent az elmúlt évben intézményünkben). A jelentkezőkből 4 fő nem került felvételre. Az okok: nem volt absztinens, pszichiátriai beteg volt, nem volt alkoholista, nem volt motivált az absztinencia tartásra stb.

A lakók átlagéletkora 48,8 év volt (gyakorlatilag évek óta változatlan) a legfiatalabb 24, a legidősebb 64 éves.

A forgalmi adatok 2013-ban:

2013	Forgalom (éjszakák)	Napi átlag (fő)	Kihasználtság (%)
Január	787	25,3	101,2
Február	727	25,9	103,6
Március	830	26,7	107,0
Április	775	25	100,0
Május	812	26,1	104,7
Június	807	26,9	107,6
Július	803	25,9	103,6
Augusztus	835	26,9	107,7
Szeptember	793	26,4	105,7
Október	830	26,7	107,0

November	796	26,5	106,1
December	840	27,0	108,3
Összesen:	9 635	26,2	105,2

Életkor szerinti megoszlás:

KOR	FŐ	%
18-25 év	1	1,5
26-35 év	12	17,5
36-45 év	25	36
46-55 év	18	26
56-60 év	11	16
61-	2	3
Összesen	69	100

Az intézményben töltött éjszakák számának alakulása 2013-ban:

IDŐ	FŐ	%
1-10 nap	1	1,9
11-30 nap	8	15,1
1-6 hónap	19	35,9
6-12 hónap	25	47,1
Összesen:	53	100

Az intézmény használóinak születési hely szerinti megoszlása:

Születési hely	fő	%
Budapest	28	52,9
Kelet-Magyarország	13	24,6
Nyugat-Magyarország	10	18,8
Külföld	2	3,7

Hajléktalanként töltött idő:

Hajléktalan idő	fő	%
1évnél kevesebb	7	13,3
1-5 év	29	54,7
6-10	13	24,5
10 év fölött	4	7,5

Az ellátottak átlagban 5,74 éve hajléktalanok.

Családi állapot szerinti megoszlás:

Családi állapot	fő	%
elvált	22	41,5
nőtlen	22	41,5
nős	7	13,0
özvegy	2	4,0

Iskolai végzettség:

Iskolai végzettség	fő	%
8 általános	9	17
szakmunkás	29	55
érettségi-technikum	14	26
főiskola-egyetem	1	2

Szakképzettség:

Szakképzettség	fő	%
van	45	85
nincs	8	15

Munkavégző képesség:

rokkant	4 fő	7,5 %
---------	------	-------

A hajléktalanná válás oka:

Hajléktalanná válás oka	fő	%
szenvedélybetegség	14	26
családi konfliktus	16	30
válás	7	13
kilakoltatták, eladósodott	7	13
állami gondozott	1	2
börtön	1	2
szoc. otthon	2	4
egyéb	5	10

Az intézménybe kerülést megelőző tartózkodás helye (Az intézménybe kerülés előtt hol éjszakázott?):

Honnan jelentkezett az intézménybe?	fő	%
Nyíró Gyula Kórház	16	31
Délpesti Kórház	9	18

Merényi G. Kórház	6	11
Emberbarát Alapítvány	4	7
BMSZKI	3	5,5
albérlet	3	5,5
HKA Szobi u. Spec. MH.	4	7
Egyéb	8	15

Mivel az intézménybe absztinencia tartásával lehet bekerülni, a lakók elsősorban alkohol-problémával foglalkozó intézményekből kerülnek a szállóra. A lakók átlagban 2,5 alkohol-elvonókúrán vettek részt.

Az Intézményben az átlag tartózkodási idő 181,7 nap. A szállóból különböző okok miatt 28 eltávozás történt.

Kiköltözés helye	Oka					
	házi rend megszegése	visszaesett	lakhatási leh. talált	eltűnt	egyéb	össz.
albérletbe			4			4
ismeretlen		5		6		11
család (élettársához)	1		5			6
másik szállóba	2	2				4
kórházba		1				1
egyéb					2	2
Összesen	3	8	9	6	2	28

Kiléptető lakás:

A rehabilitációs programot sikeresen teljesítők számára, társadalmi integrációjuk támogatására a Közalapítvány 2003-ban saját tulajdonú kiléptető lakást hozott létre, amely a Bp. X.. Körösi Csoma u. 23. sz. III. em. 8. alatt található. A lakás 2 szobás, összkomfortos, egyszerre maximum 3 fő elhelyezésére alkalmas. A tartózkodási idő maximum 2 év.

A kiléptető lakásba költözőkkel az együttműködés módját az írásbeli szerződés és a házi rend szabályozza. Itt ugyanazok a társadalmi elvárások érvényesülnek, mint korábban az intézményi keretek között: absztinencia tartás, munkavégzés, megtakarítás. A szocializációs tevékenység a realitásokkal való megküzdés képességének megszerzését célozza. A szociális munkások nem teremtenek „alternatív világot” az ellátottak számára.

Milyen pluszt tud nyújtani a kiléptető lakás az intézményhez képest? Szenvedélybetegek esetében döntő élmény a kontroll lazulása, fontos megtapasztalniuk, hogy az ellenőrzés ritkábbá válása milyen reakciókat vált ki belőlük. Fontos, hogy a dependens személyiség (a dependencia az interperszonális viszonylatokra is érvényes) megtapasztalhatta a viszonylagos magára utaltságot, markánsabbá váljon a saját sorsa iránti felelősség élménye. Meg kell tapasztalnia, tudatosítania kell az új identitást, azt, hogy nem hajléktalan szállón lakik, és esélye van a hajléktalanságból való kikerülésre.

Integrációjukhoz fontosak a hétköznapi tudásai is, pl. mennyibe kerülnek az energiahordozók, hogyan kezelje a lakhatási költségek rezsizámláit.

Az egzisztenciális növekedés további elősegítésének érdekében a Közalapítvány igen szerény térítési díjat kér (4.000 Ft-ot) a lakhatásért, valamint fedezi a javíttatásokat és a felújításokat.

A rehabilitációs intézmény munkatársa működik közre az együttélésből, az önálló életvitelből adódó nehézségek, konfliktusok moderálásában. Ebben a helyzetben a szociális munka egyértelműen a pszichés növekedés további elősegítését, valamint az átállás megkönnyítését jelenti. Kiemelt feladata a kapcsolati háló bővítésének, egyáltalán a „civil” létezésnek, az integrálódásnak az elősegítése. Ezért ő maga is a kívülálló szemében, mint a civil szféra része jelenik meg. Természetesen továbbra is lehetnek szerepéből adódóan fegyelmezési, szankcionálási feladatai. Ugyanakkor célszerű, ha eme jogosítványyaiból minél többet, nyilván a józan ész határain belül, vissza ad a lakóközösségnek, mintegy felruházva őket a hatalommal.

A 2013-ban évben 4 fő lakott a kiléptető lakásban.

I/5. Nappali melegedők

I/5.1. Jászberényi úti Nappali melegedő (1106 Bp. Jászberényi út 47/E.)

Az intézmény alapcéljai:

A Hajléktalanokért Közalapítvány Segítőháza Nappali Melegedője - immáron nyolcadik éve - a főváros területén élő hajléktalan személyek számára nyújt szakosított nappali ellátást, különös tekintettel az ellátást igénybevevők egészségügyi, mentális, szociális állapotára. Célja alapfeladatain túl a közterületen élő hajléktalan személyek integrálása az ellátórendszerbe, valamint a munkaerőpiacon való megjelenés elősegítése az Segítőház egyéb intézményeinek háttérbázisával.

Ellátottak köre, igénybevétel:

Jellemzően a X. és XVII. kerületben közterületen, hajléktalanszállókon, illetve egyéb szállásokon lakó hajléktalan emberek keresik fel a melegedőt. Egyre több környékbeli szegény ember is igénybe veszi a szolgáltatásainkat. A melegedőt látogatók nagy része közterületen él, kisebb hányaduk éjjeli menedékhelyen, vagy a hajléktalan ellátás egyéb szállást nyújtó intézményeit veszik igénybe. Számszerűsíteni nagyon nehéz, mivel az év során többen többféle ellátási formát is igénybe vettek az ellátáson belül (menedékhely, átmeneti szállás). A szolgáltatásaink ingyenesek, az igénybevétel feltétele mindössze egy fél évnél nem régebbi tudószerű igazolás megléte, melynek megszerzésében is rugalmasak vagyunk. A házirendben foglaltak betartása elvárt.

Az intézmény szolgáltatásai:

- személyi tisztálkodás biztosítása
- személyes ruházat tisztítása
- ételmelegítési, főzési lehetőség
- postacím biztosítása
- csomag és érték tárgyak biztonságos megőrzése a nyitva tartási időben
- tanácsadás, információszolgáltatás

A személyi tisztálkodáshoz és a ruházat tisztításához mosógépet, centrifugát, szárítógépet, mosóport, sampont, szappant, törölközőt biztosít az intézmény. Nemenként 4-4 zuhanyzó áll rendelkezésre.

A nappali melegedő az alapfeladatain túl a következő speciális szolgáltatásokat nyújtja:

- kiegészítő jellegű étkezést (ételkonzerv)
- alapiratok megszerzésében nyújtott segítség
- alapgyógyszereket (láz-, fájdalomcsillapító), kötszert
- szabadidős tevékenységhez kapcsolódó eszközöket (könyv, sakk, kártya, tv, stb.)
- munkahely kereséséhez a BMSZKI Álláskereső Irodájának rendszeresen frissülő listáját, valamint a melegedő területén lévő nyilvános telefont
- nappali szálláslehetőséget az éjszakai műszakot vállalóknak
- számítógép használatot, internetezési lehetőséget

A 2006. év során pályázati forrásból megvalósított csomagmegőrző folyamatosan működik, mely a menedékhellyel megosztva, összességében 90 fő csomagjai számára nyújt tárolási lehetőséget. Kihasználtsága 100%-os.

A Menhely Alapítvánnyal évek óta együttműködve 2012 decemberétől újra lehetőség nyílt, tartósan közterületen élő párok munkásszállón történő elhelyezésére, támogatott lakhatási pályázat keretein belül (bónos rendszer), melynek minden szezonban aktív részesei vagyunk.

Nyitva tartás, munkaszervezés, működésmód:

A nappali melegedő az év minden munkanapján, napi 6 órában áll rendelkezésre a szolgáltatást igénybevevők számára.

2013-ban a stáb 5 főből állt, 1 főállású és 4 részmunkaidős szociális munkatársból. Az asszisztensek teljes egészében a technikai feladatok ellátásáért felelősek, a szociális munkások pedig érdemben az ügyfelek problémáira tudnak koncentrálni. Az adminisztratív feladatok növekedése az egyik ügyeletes kollégát szinte teljes egészében elfoglalja. Hetente tartunk team-eket. Heti beosztás szerint naponta 2-3 fő munkatárs dolgozik.

Statisztikai adatok:

A nappali melegedő engedélyezett létszáma 100 fő. A napi átlagforgalom 153,4 fő volt.

2013-ban 879 fő (2012-ben 1018 fő, 2011-ben 991 fő, 2010-ben 1045 fő, 2009-ben 1214 fő) fordult meg a nappali melegedőben, ami 14 %-os csökkenés az előző évhez képest. A korábbi évhez képest 138 új ügyfél (2012-ben 358 fő) jelent meg, az igénybevevők 15%-a volt ismeretlen számunkra.

Az igénybevevők 43,6 (2012-ben 39,4) alkalommal jártak nálunk átlagosan, életkoruk változatlan az előző évhez képest: 50,3 év, a legfiatalabb látogató 19 éves, a legidősebb 86 éves volt.

A nemek aránya 761 fő (86,6%) férfi és 118 fő (13,4%) nő (2012-ben 87%-13%, 2011-ben 88 %-12%, 2010-ben 90% 10%, 2009-ben 87,7% és 12,2%, 2008-ban 86,4% volt férfi és 13,6% pedig nő) szinte változatlan az előző évekhez képest. A leggyakrabban igénybevett szolgáltatás az élelmiszerosztáson túl a tisztálkodás és a mosás volt.

A KENYSZI rendszer tapasztalatai:

2012. évtől kezdve egy központi, internetes nyilvántartás bevezetésére került sor, melynek értelmében ügyfeleink gyakorlatilag 1 nap 1 melegedőt vehetnek igénybe, azaz adott napon először igénybe vett melegedő számolhatja el az ügyfél után a normatívát. Amennyiben ügyfelünk már járt valahol, úgy elméletileg nem vehet igénybe egyéb nappali ellátást. Ezt a szabályt melegedőnk olyan formában alkalmazta, hogy konzervet valóban az kaphatott, aki először érkezett hozzánk, de minden egyéb szolgáltatást ettől függetlenül használhatott az is, aki már máshol járt.

2013-ra az ügyfelek számára is világossá vált, hogy ez mit is jelent valójában. Ugyan nincs információnk arról, hogy más melegedők hogyan lépnek fel, veszik figyelembe a máshol szolgáltatást igénybevett ügyfeleket, nálunk lehet azt mondani, hogy gyakorlatilag nem jelenik meg olyan ügyfél, aki máshol már korábban járt volna, vagy „beírták”.

Megoldandó feladatok, problémák, nehézségek:

Több ügyfelünk jelezte, hogy a BKK buszain egyre nehezebben tudják megközelíteni intézményünket, köszönhetően az első ajtó felszállásnak és hogy ügyfeleink többségének nem jut jegyre, bérletre. Kíváncsian várjuk, hogy ez mennyire fogja a melegedő forgalmát befolyásolni a közeljövőben.

I/5.2. Szobi utcai nappali melegedő (1067 Bp. Szobi u. 3.)

Az intézmény alapcéljai:

A közalapítvány belvárosi székhelyén a nappali melegedő működtetését különösen indokoltá teszi a nagy forgalmú Nyugati pályaudvar és környékén lévő áruházak bevásárló központok közelsége, ahol nap, mint nap nagy számban jelennek meg hajléktalan személyek. Szükségessé olyan szociális intézmény működtetése a közelben, ahol a rászorulóknak ruhához, italhoz, tisztálkodáshoz, információkhoz, orvosi ellátáshoz és ügyeik intézéséhez segítséghez juthatnak. A nappali melegedő kialakítása mellett szólt az is, hogy a HKA Szobi utcai intézményében 24 órás Egészségügyi Centrum valamint beteg hajléktalanok elhelyezését biztosító lábadozó-menedékhely működik, így a melegedőbe érkező beteg hajléktalan emberek könnyebben rábíráthatók az egészségügyi ellátás igénybe vételére.

Az ellátottak köre:

Az ellátottak a főváros közterületein, különösen az V. VI. XIII. kerületben, a Nyugati pályaudvar környékén és aluljáróiban, a Margitszigeten lakhatás céljára nem alkalmas helyeken tartózkodó, valamint a hajléktalan ellátás átmeneti intézményeit (éjjeli menedékhelyeket) használó hajléktalan személyek közül kerülnek ki.

Személyi feltételek:

Öt szociális munkás látja el a nappali melegedő és az utcai gondozó szolgálat feladatait forgó rendszerben. A nappali melegedőben egy időben három szociális munkás biztosítja az ügyeletet. Munkájukat egy szociális segítő támogatja, aki biztonsági őri feladatokat is ellát a házban.

Novembertől szombati napokon két külsős szociális munkás és egy szociális segítő (aki biztonsági őri feladatokat is végez) látja el az ügyeletet, akik havonta egy alkalommal – szükség esetén sűrűbben - részt vesznek a stáb teamjén.

A problémás helyzetek kezelésének megkönnyítésére és a biztonságérzet növelése érdekében „pánikgombos riasztórendszer” működik a házban.

A hatékony munkavégzést az utcai gondozó szolgálat működését lehetővé tevő NRSZH-s pályázatból finanszírozott rendszeres szupervízióval is támogatjuk – mivel a két egység feladatait egyazon stáb látja el.

A speciális menedékhely és az egészségügyi részleg kollégáival, havi rendszerességgel, az együttműködésünket erősítendő közös teameket tartunk.

Működési rend:

A melegedő munkanapokon és november 1-től április 30-ig szombati napokon is 9-15 óráig várja az ügyfeleket. E mellett minden nap 7-15 óráig tart nyitva a lábadozón tartózkodó ügyfelek számára.

A szociális munkások ügyeleti idejük előtt ill. után, az utcai gondozó szolgálattal közös teamen /munkanapokon 15,00 – 16,00/ vesznek részt, illetve adminisztrációs és egyéb feladataikat látják el. A team-határozatokat team-naplóban rögzítjük. Az 1/2000. (I. 7.) SZCSM rendelet 11. számú mellékletének megfelelő, valamint az 1993. évi III. sz. törvény 20. §-a szerinti nyilvántartást vezetjük.

Az igénybevétel feltételei:

Az igénybevétel önkéntes, a szolgáltatások térítésmentesek. Szükséges fél évnél nem régebbi, negatív tüdőszűrő lelet, valamint a házirendben foglaltak elfogadása és betartása.

Szolgáltatások:

- A nappali melegedő egyidejűleg 140 fő számára biztosít szakosított nappali ellátást.
- Az intézmény akadálymentes. Mozcássérült lift teszi lehetővé a lejutást a nappali melegedőbe, illetve személyfelvonó a feljutást az első emeleten található akadálymentes mosdóba.
- Egy nagyobb és egy kisebb teremben biztosított a nappali melegedési, pihenési lehetőség.
- A személyi tisztálkodáshoz nemenkénti mosdó, illetve zuhanyzó vehető igénybe 14.30 óráig, hogy 15.00-ig az ellátottak a szárítkozást is be tudják fejezni. Az arra rászorulóknak szükség és lehetőség szerint szappant, sampont, WC-papírt, törölközőt, hajszárítót, körömvágó csipeszt és ollót, hajvágó gépet, borotvát kapnak, melyet az intézmény munkatársai adnak ki.
- Személyes ruházat tisztításához a mosókonyha áll rendelkezésre a nyitva tartási időben. Az utolsó szárítás megkezdésének ideje 14.00. A mosó- és szárítógépet kizárólag az intézmény dolgozói kezelhetik, mosóport lehetőségeink szerint biztosítunk. Vasaló, vasalódeszka, tű, cérna, rendelkezésre áll. Az intézmény kapacitása kizárólag a személyes ruházat tisztítását teszi lehetővé. Naponta - a szárítógépek kapacitása miatt – 7 személynek tudjuk a mosást biztosítani. Krízis, SOS, stb. helyzet esetén, az ügyeletes szociális munkások +1 fő számára lehetőséget biztosítanak a mosásra.
- 120 db konzervet osztunk ki minden munkanapon a rászorultak között, amelyek melegítésére és elfogyasztására helyben is van lehetőség. Étellemelegítéshez tűzhely, valamint mikrohullámú sütő áll rendelkezésre. Az étkezéshez tányért és evőeszközt biztosítunk. A melegedőt rendszeresen látogató ügyfelek, a környezetvédelem érdekében tartós poharat kapnak, amelynek megőrzése a saját feladatuk. Újabb igénylésére három hónap elteltével van lehetőség.
- Postacím létesíthető.
- Csomagmegőrző működik az intézményben 70 fő részére. A szolgáltatás meghosszabbításának igényét havonta jelezniük kell az ellátottaknak.
- Lehetőség van a névvel és dátummal felcímkézett élelmiszerek hűtőszekrényben való tárolására. Az egy hétnél régebbi dátummal ellátott élelmiszereket kidobjuk.
- Alapgyógyszert (láz-, fájdalomcsillapító), kötszert, szükség esetén, a háziorvosi rendelő biztosít.
- Munkahely kereséséhez a BMSZKI Álláskereső irodájának rendszeresen frissülő listáját biztosítjuk.
- Segítségnyújtást és információt biztosítunk a szociális ügyek intézéséhez.
- Szabadidős tevékenységhez kapcsolódó eszközöket (könyv, tv, újság, sakk, kártya stb.) a nyitva tartás ideje alatt igénybe lehet venni. Lehetőség van könyvkölcsönzésre is.

- 2013-ban a nappali melegedőben két „Kulcskompetenciák fejlesztése és képzésre felkészítő foglalkozás”, és két „Önálló életvitelt és munkahelyi beilleszkedést segítő csoport” megtartására került sor uniós program keretében a Kiút Egyesület támogatásával TÁMOP-533 program keretében. A Maceko Nonprofit Kft-vel együttműködve két „Beilleszkedést és konfliktuskezelést támogató csoport”-ot és havi rendszerességgel támogató, önszorgító csoportot tartottunk, szintén a TÁMOP program keretében.

Statisztikai adatok:

Az intézmény szolgáltatásait 2013-ban 1162. ügyfél vette igénybe.

Ebből új ügyfél 522. fő, 45%.

Ebből férfi: 937.fő, 80.%

nő: 225. fő, 20.%

Átlag életkor 48,6 év (férfiaknál 48,6. év, nőknél 48,3 év).

A legfiatalabb férfi 19 éves, a legidősebb 80 éves, a legfiatalabb nő 19 éves, a legidősebb 82 éves volt.

A melegedő éves átlagforgalma: 181 fő/nap.

1 fő átlagosan 43 alkalommal vette igénybe a nappali melegedőt az év folyamán.

A Nappali Melegedő átlagos napi kihasználtsága 150.04% volt az év folyamán.

Időszakos férőhely:

A nappali melegedő területén, a téli krízisben időszakos férőhely működött, amely naponta 20 fő, utcán élő férfi számára biztosította az éjszakai pihenést. A szálláson saját, konzorciumban regisztrált utcás ügyfeleink közül 49-en fordultak meg. Kihasználtsága közel 100%-os volt.

Az ügyeletet külsős kollégák látták el. Teamet kétheti rendszerességgel tartottunk.

Kenyszi-Tevadmin rendszer tapasztalatai:

Sajnos nem lett egyszerűbb a helyzet az idő múlásával ezen a területen, bár a rendszer kezeléséhez szükséges rutin megszerzése gyorsítja a munkát. Ugyanakkor a dupla adatrögzítés szükségessége egy kolléga teljes munkaidejét továbbra is kitölti. Nagy segítséget jelent egy olyan nyilvántartás, ami továbbítja a bevitt adatokat a Kenyszibe.

Az előző évhez hasonlóan továbbra is fennáll a következő probléma:

Az ügyfél által jogtalannak ítélt duplikáció (igénybevételi ütközés más nappali melegedővel) vagy a duplikációt okozó sorrendiség vélt jogtalansága esetén az NRSZH által kiadott igazolás a felkeresett intézményeket az intézmények első adatmentése szerinti sorrendben tünteti fel – függetlenül attól, hogy az ügyfél abban az időben kereste e fel az intézményt, vagy később -, nem pedig abban az időrendi sorrendben, ahogyan az ügyfél a különböző szolgáltatókat felkereste. Ez a legtöbb kliens számára nem érthető, nem tisztázza a helyzetet, további konfliktusokat okoz, aminek kezelése a szociális munkások energiáját és idejét fölöslegesen veszi el a tényleges tennivalóktól.

Sajnos a rendszer gyakran lefagy az igénybevétel folyamán, úgy tűnik, nem bírja a terhelést. Ilyenkor csak a program újra indításával folytatható a munka, ami idővesztésig.

I/6. Utcai gondozó szolgálat

A gondozó szolgálat alapcéljai, az ellátottak köre:

Az utcai szociális munka célja az ellátatlan, de az intézményes gondozással szemben bizalmatlan, az utcán életvitelszerűen tartózkodó egyének, csoportok szociális és mentális segítése, elsősorban életmentés, megelőzés, integrálás céljából. Az utcai gondozó szolgálat feladata azoknak a hajléktalan személyeknek az ellátása, akik nem, vagy csak ritkán veszik igénybe a hajléktalanellátó intézményeket. A közterületen élő emberek – speciális helyzetükből kifolyólag - gyakran nem tudják igénybe venni a meglévő lehetőségeket, illetve a közterület adta szabadság megtapasztalása után, sokan nehezen alkalmazkodnak az ellátó intézmények, akár egy éjjeli menedékhely szabályrendszeréhez is.

Az utcai gondozó szolgálatot intézményes keretek között szerveztük meg. A Szobi utcai telephelyen működő nappali melegedővel karöltve, önálló szakmai egységként látja el feladatát a szolgálat 2009. április óta. A közalapítvány már meglévő, eredményes ellátásait hatékonyan tudja kiegészíteni az utcai gondozó szolgálat, amelynek háttéréül is szolgálnak a különböző intézmények.

Az NRSZH utcai gondozó szolgálatok számára kiírt pályázatán az V. ker. északi felének, a Szent István krt. – Bajcsy-Zsilinszky út - József Attila u. által határolt területének ellátására kötöttünk szerződést a 2012-es évtől kezdve 3 évre. A gondozó szolgálat irodája a HKA VI. ker. Szobi u. 3. szám alatt található székhelyén működik. Munkánk során 35 helyszínen látogatjuk az ügyfeleket, útba ejtve területünk más részeit is felderítés céljából.

Az intézmény szolgáltatásai:

➤ Szociális segítség:

Az utcai szociális munka alatt nagy hangsúlyt fektetünk a folyamatos kapcsolattartásra és az egyéni esetkezelésre. Ennek során bizalom alakul ki a szociális munkás felé, amely fontos a további segítő intézkedések igénybe vétele szempontjából. A nappali melegedőbe jó eredménnyel integráljuk a klienseket. Nagyon hasznos ebből a szempontból, hogy ugyan azokkal a segítőkkel találkoznak a melegedőben, mint az utcán. A bizalmuk elnyerése után könnyebb egy olyan helyre invitálni őket, ahol ismerős szociális munkásokkal találkozhat, nincs szükség újabb kapcsolatépítésre.

- A hideg beálltával pokrócot és hálósákokat adunk az utcán lévőknek, ill. lehetőségeinkhez mérten csokoládét, kekszet, konzervet és teát viszünk a rászorultaknak a téli időszakban. Megkönnyíti a munkánkat, hogy a nappali melegedőben igénybe vehető szolgáltatásokat (mosdás, mosás, konzervosztás, csomagmegőrzés, melegedés, pihenés, időszakos férőhely, közösségi programok) közvetlenül tudjuk a klienseknek ajánlani. Igyekszünk minél kevesebb szolgáltatást kivinni az utcára, amennyiben lehetséges a nappali melegedőbe, ill. az utcás irodába igyekszünk a klienseket invitálni.

Speciális szolgáltatások:

- A gondozó szolgálat heti egy alkalommal, 8,00 – 14,00 óráig speciális feladatokat is ellát, amelyek elsősorban saját ügyfeleink hivatalos és egyéb ügyeinek intézéséhez kapcsolódik.
- Az utcai gondozó szolgálat munkájába kapcsolódva, de önálló feladatként az egészségügyi kollégák közreműködésével megszerveztük és koordináltuk a fertőtlenítő fürdetést. Ennek igénybe vételére más utcai gondozó szolgálatoknak is

lehetőségük van a klienseik számára, előzetes bejelentkezés és egyeztetés után. A fertőtlenítő fürdetés heti egy alkalommal 6 órában működik.

- 2013-ban a nappali melegedőben két „Kulcskompetenciák fejlesztése és képzésre felkészítő foglalkozás”, és két „Önálló életvitelt és munkahelyi beilleszkedést segítő csoport” megtartására került sor uniós program keretében a Kiút Egyesület támogatásával, a már említett TÁMOP-program keretében. A Maceko Nonprofit Kft-vel együttműködve két „Beilleszkedést és konfliktuskezelést támogató csoport”-ot és havi rendszerességgel támogató, önszorgító csoportot tartottunk szintén TÁMOP program keretében. A csoporttagok egy része utcás ügyfelünk volt.

Személyi feltételek:

Az utcai gondozást egy szolgálat végzi. A szolgálatot gyalogosan, kerékpárral és autóval látja el, szükség szerint. A munkavégzéshez a HKA, a fent nevezett közlekedési eszközökön kívül biztosít bérletet és munka(forma) kabátot. Öt szociális munkás látja el az utcai szolgálat és a nappali melegedő feladatait forgó rendszerben. A munkatársak az utcai szociális munkával kapcsolatos képzést elvégezték a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézetnél, melyen hárman végeztek koordinátorként.

Működési rend:

A gondozó szolgálat a feladatait munkanapokon 14,00 – 22,00 óráig végzi az NRSZH-val kötött finanszírozási szerződésben meghatározott ellátási területen, a következő munkarend szerint:

Adminisztráció, előkészítés: 14,00 - 15,00

Team a nappali melegedő munkatársaival: 15,00 – 16,00

Irodai ügyelet: 16,00 - 17,00

Terepmunka: 17,00 - 22,00

A napi feladatokat az 1/2000 SzCsM rendelet 104. § (3) bekezdésében foglaltak szerint dokumentáljuk.

A Diszpécserszolgálattal a kapcsolattartás folyamatos, a havi rendszerességgel tartott utcás teameken rendszeresen részt veszünk. A MET utcai gondozó szolgálatával - akik az NRSZH-s szerződésük alapján a teljes V. kerületet ellátják - az utcás teamek előtt tartunk megbeszélést a közös ügyekről.

Statisztikai adatok:

2013-ban összesen 245 klienssel voltunk kapcsolatban, ebből régi (előző évben is kapcsolatban álltunk) kliens: 194 fő, új kliens: 92 fő.

A nemek aránya:

férfi: 194 fő, 79 %

nő: 51 fő, 21 %

Az ellátottak átlag életkora 49 év. A férfiaké 49 év, a legfiatalabb 26 éves, a legidősebb 73 éves. A nők átlag életkora 48 év, a legfiatalabb 25 éves, a legidősebb 78 éves.

Folyamatos és rendszeres a kapcsolattartás 74 fővel, a kliensek 30%-ával. Ők azok, akik rendszeresen az általunk ellátott területen tartózkodnak. A többiekkel – többségében - a kapcsolatot a nappali melegedőben tartjuk, ill. az ellátási területünkön „átutazóban” voltak.

Az ellátottak közül (a szociális munkások véleménye szerint):

- - pszichiátriai beteg 11 fő
- - szenvedélybeteg 128 fő
- - ápolást-gondozást igényel 24 fő

Az utcai élethelyzet felszámolására 144 esetben, az ügyfelek közel 60%-ánál került sor. Az ügyfelek a következő helyekre kerültek:

- - éjjeli menedékhely 52 fő
- - átmeneti szállás 8 fő
- - rehabilitációs intézménybe, lábadozóba 57 fő
- - önálló lakhatásba (támogatott lakhatás) 27 fő.

Egészségügyi szolgáltatásokhoz az ügyfeleket 56 alkalommal, nappali ellátáshoz 140 alkalommal segítettük hozzá. A szállást nyújtó intézményekkel szembeni előítéletek leküzdésére 77 alkalommal volt szükség. Bentlakásos intézményi elhelyezést 65 alkalommal kezdeményeztünk, illetve szerveztünk, egyedi lakhatásba kerülést 27 alkalommal.

A nappali melegedő területén, a téli krízisben időszakos férőhely működött, amely naponta 20 fő, utcán élő férfi számára biztosította az éjszakai pihenést. A szálláson saját, konzorciumban regisztrált utcás ügyfeleink közül 49-en fordultak meg.

II.

Közalapítványi Iroda tevékenysége

II/1. Beszámoló a Hajléktalanokért Közalapítvány 2013-ban végzett pályázati tevékenységéről

2013-ban a Közalapítványi Iroda több, az Emberi Erőforrás Minisztériummal kötött együttműködési megállapodás alapján hajtott végre feladatokat, melyek összesen 7 pályázati felhíváshoz kapcsolódtak. Ebben az évben került sor a 2012. végén kiírt 3 pályázati felhívásra beérkezett pályázatok támogatási javaslatainak benyújtására, majd a programok kísérésére a szerződések megkötésétől az elszámolások elfogadásáig. Az előző évről áthúzódó pályázatok koordinációja mellett, zömmel az év második felében került sor a 2013-14-es évben megvalósítandó programokkal kapcsolatos előkészítő munkára, a felhívások kiírására, a pályázatok értékelésére, valamint a nyertes szervezetekkel való szerződések megkötésére. Mindezek mellett, a közalapítvány nyílt pályázat útján 9 szervezet részére biztosított gépjárművet az utcai gondozószolgálatok munkájának segítésére, mely pályázat koordinációját szintén a Közalapítványi Iroda végezte.

A Hajléktalanokért Közalapítvány és az Emberi Erőforrás Minisztérium között 21060-3/2012/SZOCSZOLG ügyiratszámmal megkötött támogatási szerződés alapján a közalapítvány az alábbi pályázatokat bonyolította le:

- a) *Regionális diszpécseraszolgálati feladatok ellátása 2012-13.* (pályázati felhívás kódja: 2012-13 – DISZP)
- b) *Hajléktalan személyek téli ellátásának biztosítása a konvergencia-régiókban 2012-13.* (pályázati felhívás kódja: 2012-13-HEF)
- c) *Hajléktalan személyek ellátásának megszervezése a Közép-Magyarországi régióban 2012-13.* (pályázati felhívás kódja: 2012-13-KMR)

A 21060-3/2012/SZOCSZOLG ügyiratszámú támogatási szerződés terhére kiírt pályázati felhívások közzétételére 2012 novemberében, a pályázatokkal kapcsolatos bírálati és egyéb bonyolítási feladatok végrehajtására pedig a 2013. évre áthúzódóan került sor.

Az Emberi Erőforrások Minisztériumával kötött együttműködési megállapodás 1. számú módosítása alapján egy korábban zárolt, 50 millió forint összegű forrás ismételen a Közalapítvány rendelkezésére állt, ezért a 2012-13-HEF, valamint 2012-13-KMR kódú pályázati felhívások keretösszege 25-25 millió forinttal bővült a döntés-előkészítés időszakában. Ezen felül a 2012-13-DISZP kódú felhívásra beérkezett igények elmaradtak a tervezettől, ezért 3.397.000 Ft maradvány keletkezett, mely a konvergencia régiókban meghirdetett 2012-13-HEF kódú felhívás keretösszegét bővítette.

A Hajléktalanokért Közalapítvány és az Emberi Erőforrás Minisztérium között 21060-4/2012/SZOCSZOLG ügyiratszámmal megkötött támogatási szerződés alapján a közalapítvány közbeszerzési eljárás során beszerzett személygépjárművek használatát és üzemben tartását célzó pályázatot bonyolított, mely során 9 személygépjárművet bocsátott utcai szociális munkát végző szolgálatok számára.

A Hajléktalanokért Közalapítvány és az Emberi Erőforrás Minisztérium között 32676/2013. ügyiratszámú együttműködési megállapodás alapján a közalapítvány az alábbi pályázatokat bonyolította le:

- a) *Regionális diszpécsterszolgálati feladatok ellátása 2013-14.* (pályázati felhívás kódja: 2013-14-DISZP)
- b) *Hajléktalan személyek téli ellátása és kiegészítő programok a konvergencia-régiókban 2013-14.* (pályázati felhívás kódja: 2013-14-KONV)
- c) *Hajléktalan személyek ellátásának megszervezése a Közép-magyarországi régióban 2013-14.* (pályázati felhívás kódja: 2013-14-KMR)

A fenti felhívásokkal kapcsolatban az előkészítő munkára, a felhívások kiírására, a pályázatok értékelésére, valamint a nyertes szervezetekkel való szerződések megkötésére került sor 2013-ban. A következő összefoglaló tábla a pályázati felhívások főbb adatait, valamint az ezeken belül támogatott programokat tartalmazza a felhívások közzétételének dátuma szerinti sorrendben.

Támogatási szerződés száma	Pályázati felhívás címe és kódja	Támogatott programok	Közzététel dátuma	Beadási határidő	Tervezett támogatási keret (Ft)	Megítélt támogatás (Ft)
21060-3/2012/ SZOCSZOLG	Regionális diszpécser szolgálati feladatok ellátása 2012-13. (2012-13-DISZP)	Regionális diszpécser szolgálati feladatok ellátása 2012-13.	2012. 11. 09.	2012. 12. 10.	45.000.000	41.603.000
	Hajléktalan személyek téli ellátásának biztosítása a konvergencia-régiókban 2012-13. (2012-13-HEF)	1. Közterületeken élők étkeztetése nappali melegedőben, éjjeli menedékhelyen és közterületen 2. Hajléktalan emberek egészségügyi ellátása a téli időszakban 3. Központi állami támogatásban nem részesülő utcai szociális munka végzésének támogatása 4. Krízisautó szolgálatok működésének támogatása 5. Közterületen élő hajléktalan emberek ellátásához kapcsolódóan tartós, kis értékű eszközök beszerzése, szállásnyújtó ellátások kapacitásbővítése (krízisférőhelyek működtetése) a krízisidőszakban 6. A 2012-UNY kódú, „Vissza az utcáról” című felhívás keretében támogatott programok eredményeinek fenntartása, a programok hosszabb távú hatásának utánkövetése	2012. 11. 09.	2012. 12. 10.	120.000.000	148.397.000
	Hajléktalan személyek ellátásának megszervezése a Közép-Magyarországi régióban 2012-13. (2012-13 – KMR)	1. Étkeztetés támogatása éjjeli menedékhelyen és lábadozóban a téli időszakban 2. Nappali melegedők munkanapokon túli nyitva tartásának támogatása a téli időszakban 3. Utcái gondozó szolgálatok kiegészítő támogatása a téli időszakban 4. Tartósan közterületen élők szolgáltatáshoz jutásának, integrálásának támogatása 5. Hajléktalan emberek egészségügyi ellátásának támogatása 6. Intézményi beruházások támogatása: Hiányzó ellátási kötelezettség, szolgáltatások pótlásának támogatása 7. Intézményi beruházások támogatása: Intézmény korszerűsítés támogatása 8. Kis értékű tárgyi eszközök beszerzésének	2012. 11. 09.	2012. 12. 10.	164.000.000	189.000.000

		támogatása 9. Kiegészítő programok támogatása 10. A 2012-UNY kódú, „Vissza az utcáról” című felhívás keretében támogatott programok eredményeinek fenntartása, a programok hosszabb távú hatásának utánkövetése 11. Új, kísérleti visszailleszkedési programok kiegészítő támogatása				
21060-4/2012/ SZOCSZOLG	Személygépjármű használatba és üzemben tartásra adása utcai szociális munkát végző szolgálatok számára (2013 – SZGK)	Személygépjármű használatba és üzemben tartásra adása utcai szociális munkát végző szolgálatok számára	2013. 03. 25.	2013. 04. 15.	9 személygépjármű	9 személygépjármű
32676/2013.	Regionális diszpécseri feladatok ellátása 2013-14. (2013-14-DISZP)	Regionális diszpécseri feladatok ellátása 2013-14.	2013. 08. 07.	2013. 09. 09.	45.000.000	45.000.000
	Hajléktalan személyek téli ellátása és kiegészítő programok a konvergencia-régiókban 2013-14. (2013-14-KONV)	1.Közterületeken élők étkeztetése nappali melegedőben, éjjeli menedékhelyen és közterületen 2.Hajléktalan emberek egészségügyi ellátása 3.Központi állami támogatásban nem részesülő utcai szociális munka végzésének támogatása 4.Megyei hatáskörű krízisautó szolgálatok működésének támogatása 5.Közterületen élő hajléktalan emberek ellátásához kapcsolódóan kisértékű eszközök beszerzése, szállásnyújtó ellátások kapacitásbővítése (krízisférőhelyek működtetése) a krízisidőszakban 6. Kiegészítő és innovatív programok	2013. 08. 07.	2013. 09. 09.	186.450.000	186.450.000
	Hajléktalan személyek ellátásának megszervezése a Közép-magyarországi régióban 2013-14. (2013-14-KMR)	1. Étkeztetés támogatása éjjeli menedékhelyen és lábadozóban a téli időszakban 2. Nappali melegedők munkanapokon túli nyitva tartásának támogatása a téli időszakban 3. Utcái gondozó szolgálatok kiegészítő támogatása a téli időszakban 4. Tartósan közterületen élők szolgáltatáshoz jutásának, integrálásának támogatása 5. Hajléktalan emberek egészségügyi ellátásának támogatása	2013. 08. 07.	2013. 09. 09.	141.450.000	141.450.000

		6. Intézményi beruházások támogatása: intézménykorszerűsítés, férőhelybővítés támogatása 7. Tárgyi eszközök beszerzésének támogatása 8. Kiegészítő programok támogatása 9. Kísérleti, innovatív programok támogatása				
ÖSSZESEN						751.900.000

A következőkben a pályázatok teljes körű lebonyolításával megbízott szervezeti egység, a Közalapítványi Iroda tevékenységét mutatjuk be, majd az egyes pályázatok és a támogatott programok főbb jellemzőit, és a pályáztatási tevékenység tapasztalatait ismertetjük.

II.1.1. A közalapítványi Iroda feladatai

A Közalapítványi Iroda 2013 folyamán 7 nyílt pályázat feladatait bonyolította 35 pályázati cél érdekében. Ez mindösszesen – az előző évről áthúzódó pályázatokkal együtt – 747 beérkező pályázat kezelését jelentette.

A Közalapítványi Iroda a pályázatok teljes körű koordinációját végezte az alábbi feladatok teljesítésével:

Pályázati tervezés és programok előkészítése:

- A hajléktalanellátás fejlesztését célzó pályázati célok, támogatandó programok meghatározásában való részvétel, javaslattétel a támogatási keret felosztására.
- A pályázatok részletes céljainak, szakmai feltételeinek meghatározása a minisztériummal való egyeztetés alapján.
- Pályázati kiírások és pályázati adatlapok elkészítése.
- A pályázati felhívás és az eljárásrend összehangolása az 34/2012. (X. 17.) EMMI rendelet, az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény, z államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet, valamint a közalapítvány SzMSz-ének mellékletét képező Támogatási Szabályzat vonatkozó rendelkezéseivel.

Pályáztatási eljárás lebonyolítása:

- Pályázatok közzététele, terjesztése a hajléktalanellátó intézmények körében.
- A pályázati felhívások bemutatása hajléktalanellátó intézmények számára szervezett szakmai fórumokon.
- Pályázati információs nap szervezése, érdeklődők folyamatos tájékoztatása, pályázati tanácsadás folyamatos biztosítása.
- Pályázatok érkeztetése, befogadása.
- A pályázatok teljességének, és a pályázók pályázati jogosultságának ellenőrzése, hiánypótlások kezelése.
- Pályázatok előkészítése bírálatra.
- Bírálati szakértői lista összeállítása, szakértői munkacsoport szervezése, munkájának koordinálása az egyes pályázati kiírásokhoz kapcsolódóan.
- Értékelő Bizottság munkájának koordinálása.
- Engedélyező okirat összeállítása az Értékelő Bizottság támogatási javaslatáról, engedélyező okirat minisztérium részére történő megküldése.

Támogatási szerződések megkötése, forrás átutalása:

- Támogatási szerződés és mellékleteinek elkészítése a minisztériummal való egyeztetés alapján.

- A pályázó szervezetek értesítése a pályázatok eredményéről, az eredmények közzététele.
- Támogatási szerződések előkészítése, megküldése a nyertes szervezetek részére, a szerződések megkötésének koordinálása, támogatási szerződések érkeztetése, teljességének ellenőrzése, hiánypótlások kezelése.
- Támogatási szerződések módosításainak kezelése.

A támogatott programok megvalósulásának követése:

- Kapcsolattartás a támogatott szervezetekkel, szakmai tanácsadás, szükség esetén konzultációk szervezése.
- Beérkezett beszámolók szakmai értékelése és pénzügyi ellenőrzése, hiánypótlások kezelése.
- A támogatott programok monitorozásának koordinálása.
- A megvalósuló programok eredményeinek folyamatos követése, elemzések, írásos összefoglalók készítése a támogatási keret felhasználásáról.

Egyéb feladatok:

- Folyamatos kapcsolattartás, ügyintézés az Emberi Erőforrások Minisztériummal.
- A közalapítvány pályázataival kapcsolatban rendszeres tájékoztatás nyújtása a kuratórium, Emberi Erőforrások Minisztériuma, és egyéb szakmai szervezetek részére.

A pályázatok kezelésének eljárásrendje, a pályázatok általános jellemzői:

A pályázatok bonyolítása minden esetben a fejezeti kezelésű előirányzatok felhasználásáról szóló 34/2012. (X. 17.) EMMI rendelet, az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény, az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet, valamint a közalapítvány SzMSz-ének mellékletét képező Támogatási Szabályzat vonatkozó rendelkezéseivel összhangban történt.

A pályázati felhívásokban a közalapítvány egyszeri hiánypótlás lehetőségét biztosította a kötelezően csatolandó mellékletek hiánya vagy hibája esetén. Általános tapasztalat, hogy mind a pályázatok, mind a támogatási szerződések és mellékletei, illetve elszámolások megküldése esetében magas arányú a dokumentumokat hiányosan vagy hibásan megküldő pályázók aránya, a hiánypótlások kezelése ezért nagy adminisztratív terhet ró a Közalapítványi Irodára, és sokszor késedelmet okoz az ügyintézésekben. Az iroda részletes tájékoztatók, útmutatók megküldésével segíti a pályázók munkáját, ám ez csak részben javítja a dokumentumokkal kapcsolatos előírások betartását, ezért sok esetben többszörös hiánypótlásokra kerül sor.

A pályázatok bírálata:

A beérkezett pályázatok értékelése minden esetben két ütemben történt: a pályázatok formai megfelelésének vizsgálata és az esetleges hiánypótlás után független szakértők értékelték a pályázatok szakmai tartalmát és költségtervét. A pályázatokot értékelő szakértők minden pályázatról bírálati lapot állítottak össze, mely tartalmazta a pályázott program céljait, tervezett költségvetését, a pályázat erősségeit és hiányosságait, a támogatási javaslat részletes indoklását, valamint a program javasolt költségvetését. A pályázatok írásbeli értékelése alapján, a rendelkezésre álló támogatási keret figyelembevételével az Értékelő Bizottság tett javaslatot az Emberi Erőforrások Minisztériuma felé az egyes pályázatok támogatására vagy

elutasítására. A támogatásokról a szakminisztérium szociális ügyekért felelős államtitkára döntött.

II.1.2. 21060-3/2012/SZOCSZOLG ügyiratszámmal megkötött támogatási szerződés alapján kiírt felhívások

A fenti együttműködési megállapodás keretében kiírt 3 pályázati felhíváson támogatott programok adatait, kapacitásait, szakmai tartalmát az előző évről szóló beszámolóink tartalmazza. 2013 második felében került sor a megvalósított programok monitorozására: miután a Közép-Magyarországi régióban ez volt az első év, hogy a közalapítvány bonyolította a hajléktalanellátás fejlesztését célzó pályázatokat, az Iroda ebben a régióban végzett helyszíni ellenőrzéseket. Miután a pályázatok kiírására és a támogatási szerződések megkötésére több hónapos késedelemmel került sor, ebben az évben nem volt módunk a támogatott programok megvalósulását folyamatában nyomon követni: a monitorozást ezért a programok lezárását követően végeztük, és elsősorban a nagy értékű eszközbeszerzéseket, valamint az intézmények felújítását, új férőhelyek kialakítását célzó pályázatokat érintette. A beruházásokat célzó programok helyszíni ellenőrzését azért is tartjuk fontosnak, mert ezen programok szakmai beszámolóit sok esetben nem kellő részletességgel mutatják be a beruházások megvalósulását (inkább a szakmai szükségletekre és eredményekre koncentrálnak).

A következő tábla a helyszínen ellenőrzött programok adatait tartalmazza:

PÁLYÁZATI AZONOSÍTÓ	SZERVEZET	TÁMOGATOTT PROGRAM	TÁMOGATÁS ÖSSZEGE (Ft)
KMR-0701	Új Út Szociális Egyesület	Nappali melegedő meleg víz szolgáltatásának, korszerűsítése.	322.000
KMR-0702	Érd Megyei Jogú Város Szociális Gondozó Központ	Éjjeli menedékhely 60 m ² -es tetőszerkezetének cseréje.	1.350.000
KMR-0703	Magyar Vöröskereszt Budapest Fővárosi Szervezete	Nappali melegedő meleg víz szolgáltatásának, korszerűsítése és fűtőkorszerűsítés.	763.000
KMR-0704	Budapesti Módszertani Szociális Központ és Intézményei	A BMSZKI Előd utcai telephelye korszerűsítése.	7.238.000
KMR-0706	Menhely Alapítvány	Nappali melegedő fűtés- és meleg víz rendszerének fejlesztése új kazánok, víztárolók és kémény beépítésével, valamint az intézmény pinceszintjén kialakított csomagmegőrző felújítása.	7.241.000
KMR-0707	Baptista Szeretetszolgálat Egyházi Jogi Személy	Éjjeli menedékhelyen 8-10 fős krízis szoba és akadálymentesített krízis fürdő kialakítása.	1.380.000
KMR-0708	Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület	A pályázó 5 intézményének korszerűsítése (lakószoba és vizesblokkok, fűtés- és kéményrendszer, burkolási munkák) és eszközbeszerzések.	7.459.000
KMR-0710	RÉS Szociális és Kulturális Alapítvány	Éjjeli menedékhelyen a fűtést és meleg vízszolgáltatást biztosító kazán és a hozzátartozó melegvíztároló cseréje, valamint a pinceszinten lévő magas bukóablakok nyitószerkezetének, távnyitójának cseréje.	823.000
KMR-0711	Golgota Keresztény Gyülekezet Egyesület	Nappali melegedő mosó- és szárítógépeinek cseréje, továbbá villanyvezetékek korszerűsítése.	1.363.000

KMR-0712	Oltalom Karitatív Egyesület	Hajléktalan kórház akadálymentesítése eszközbeszerzéssel, valamint 2 kerekesszék beszerzése.	1.677.000
KMR-0713	Magyarországi Evangéliumi Testvérközösség	A pályázó "Fűtött Utca" éjjeli menedékhelyén és nappali melegedőjében 170 m ² -es galéria megépítése.	8.000.000

Az ellenőrzésre kijelölt támogatott programok támogatási összértéke 37.616.000 Ft volt, ami meghaladja a teljes pályázati forrás 10%-át. A támogatások célja az intézmények alapvető működési feltételeinek javítása volt: gépészeti beruházások, víz-és fűtésellátás fejlesztése, beázások megszüntetése, vizesblokkok és egyéb intézményrészek avult állapotának megszüntetése, nyílászárók cseréje.

A helyszíni ellenőrzés eljárásrendje a következőket foglalta magában:

1. Előkészítés:

- a látogatást megelőzően a pályázatok teljes anyagának áttekintése (a beadott pályázat; szakértői bírálati lap; szakmai beszámoló és pénzügyi elszámolás);
- az anyagok áttekintése alapján kérdések, a monitorozás fókuszának megfogalmazása;
- időpont-egyeztetés a pályázó szervezettel.

2. Szakmai megvalósítás ellenőrzése a helyszínen:

- helyszíni bejárás a program megvalósítóival (intézményvezető, programfelelős, a program megvalósításában részt vevő további szakemberek);
- a helyszíni bejárás és rendelkezésre álló szakmai anyagok alapján a pályázati program megvalósulásának megismerése;
- a pályázatban kitűzött célok megvalósulásának ellenőrzése;
- infrastrukturális fejlesztés, férőhelybővítés, eszközbeszerzés esetén az eszközök helyszíni megtekintése, fotódokumentáció készítése;
- a program értékelése a megvalósítókkal és résztvevőkkel közösen;
- a pályázat adminisztrációjának megtekintése, ellenőrzése;
- a program beszámolójának értékelése, amennyiben az elszámolás már megtörtént;
- javaslatétel a monitorozó részéről a szakmai megvalósítással, a program dokumentálásával, a pályázati anyaggal kapcsolatban: a monitorozás során a közalapítvány munkatársai a megvalósító figyelmét felhívták minden, a pályázattal vagy a program megvalósításával kapcsolatos adminisztratív vagy egyéb hiányosságra, pl. pályázati anyag hiányosságai, elmulasztott adatszolgáltatás, hiányos elszámolás stb.;
- javaslatétel a megvalósítók részéről a pályázati feltételekkel, a közalapítvány pályázati rendszerével kapcsolatban.

3. Pénzügyi megvalósítás ellenőrzése a helyszínen:

- lezárult program esetén a pénzügyi elszámolás ellenőrzése: számlák és kifizetési bizonylatok, egyéb dokumentumok eredeti példányainak megtekintése;
- a felhasznált forrás, a támogatási szerződésben rögzített költségmegoszlás ellenőrzése;
- szükség esetén javaslat tétel pénzügyi dokumentumok és a pénzügyi elszámolás összeállításával kapcsolatban.

4. A monitorozás tapasztalatainak rögzítése jegyzőkönyvekben, melyek a Közalapítványi Irodában megtekinthetők, és a következőket tartalmazzák:

- a pályázati program rövid összefoglalása,
- a célcsoport bemutatása,

- a helyszínen megtekintett, megvalósítással összefüggő dokumentumok felsorolása,
- a program értékelése az adatszolgáltató részéről,
- a program értékelése a monitorozó részéről.

Összességében elmondható, hogy az ellenőrzött programok mindegyike megvalósult, elérte a kitűzött célokat, szabálytalanságot az ellenőrzések nem tártak fel. A beruházásokat, felújításokat megvalósító intézmények többsége jelentős önerőt biztosít pályázataikhoz. A nagyobb értékű beruházások esetében a támogatott szervezetek egy része a vállalt saját erőnél többet teljesített annak érdekében, hogy a beruházás megvalósulhasson. Ennek okai lehettek a kivitelezés során felmerült pótköltségek, vagy a beruházás bővítésének szükségessége. Egy pályázat esetében történt meg, hogy a támogatott a vállalt saját erőt nem teljesítette teljes mértékben: ennek oka, hogy a megvalósított beruházás teljes költsége alacsonyabb lett a tervezettnél, ezért a támogatási összeg egy része is visszafizetésre került.

A monitorozás során a közalapítvány véleményt kért arról, hogy a megvalósító szervezetek miként értékelik saját programjaikat, kívánják-e a jövőben is folytatni azokat, illetve milyen javaslatokkal élnek a közalapítvány felé. A szervezetek szinte kivétel nélkül fontosnak és hiánypótlónak értékelték a programokat. A reálértékben csökkenő források miatt a munkatársak többsége létfontosságúnak tartja a közalapítvány pályázatait az infrastrukturális fejlesztéseket célzó programok megvalósításához.

II.1.3. 21060-4/2012/SZOC SZOLG ügyiratszámmal megkötött támogatási szerződés alapján kiírt felhívás

A fenti támogatási szerződés terhére, 30 millió forint értékben szerezte be a közalapítvány azt a 9 db SX4 Suzuki személygépjárművet, melyeket nyílt pályázat útján juttatott el utcai szociális munkát végző szolgálatok számára. A pályázat szükségességét indokolja, hogy az utcai szolgálatok feladataik ellátását (a terület bejárását, a felszerelés szállítását, hajléktalan emberek szállítását) csak a szolgálat munkaidejében folyamatosan rendelkezésre álló gépjárművel tudják hatékonyan elvégezni.

A közalapítvány 2013. március 25-én írta ki pályázatát, melyen azon szervezetek indulhattak, melyek a Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatallal kötött, érvényes finanszírozási szerződéssel rendelkeznek utcai szociális munka végzésére, és nem rendelkeznek önálló, az utcai szociális munkát végző szolgálat számára folyamatosan rendelkezésre álló személygépjárművel, vagy a rendelkezésre álló gépjármű gyártási ideje óta több mint 6 év telt el. A pályázat a közalapítvány által beszerzett gépjárművek használatát és üzemben tartását célozta, a gépjárművek a közalapítvány tulajdonában maradnak.

A pályázati felhívásra 28 pályázat érkezett, melyek többsége megalapozott igényt tartalmazott, így 24 pályázatot javasolt az Értékelő Bizottság támogatásra. A bírálat szempontjai a következők voltak: az ellátási terület adottságai (nagyság, közlekedési lehetőségek), a területen élő hajléktalan emberek elhelyezkedése, a jelenleg használt autó műszaki állapota, és az autóval nyújtani tervezett szolgáltatások. A javasolt pályázatok közül 9 program támogatását tette lehetővé a keret, melyekről a szakminisztérium szociális ügyekért felelős államtitkára döntött.

A gépjárművek sajtótájékoztatóval egybekötött átadására augusztus 5-én került sor a közalapítvány Segítőházában. A pályázaton nyertes szolgálatok mindaddig használhatják a

gépjárműveket, amíg az utcai szociális gondozó szolgálat működtetésére vonatkozó szerződésük a Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatallal érvényben van.

II.1.4. 32676/2013. ügyiratszámmal megkötött támogatási szerződés alapján kiírt felhívások

Regionális diszpécser-szolgálati feladatok ellátása (pályázati felhívás kódja: 2013-14-DISZP):

A regionális diszpécser-szolgálatok támogatására 2013. augusztus 7-én jelent meg a közalapítvány pályázati felhívása. A pályázaton 5 régió esetében azon szervezetek indulhattak, melyek az Emberi Erőforrások Minisztériuma jogelődje által érvényes kinevezéssel rendelkeznek regionális diszpécseri feladatok ellátására, az Észak-Magyarországi régió esetében bármely szervezet, mely a Nemzeti Erőforrás Miniszter által meghirdetett, és a Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal által bonyolított pályázaton 2012. január 1-től alapműködést biztosító támogatással rendelkezik utcai szociális munka végzésére az Észak-Magyarországi régió területén. A közalapítvány pályázatán a szolgálatok éves működtetéséhez szükséges forrásokat (személyi és dologi költségek) lehetett igényelni a 2013. július 1. és 2014. június 30. közötti időszakra.

A regionális diszpécser-szolgálatok 2003 óta működnek a Hajléktalanokért Közalapítvány folyamatos támogatása és szakmai koordinációja mellett. A szolgálatok a hajléktalanellátás kulcsszereplőiként kiemelt feladatokat látnak el többek között lakossági bejelentések fogadásában, közterületen élő hajléktalan emberek intézményes segítséghez juttatásában, krízishelyzetek kezelésében, adományok közvetítésében. Szolgáltatásaik a téli időszakban nélkülözhetetlenek a közterületen élő emberek segítésében, így a hideg idősakkal járó életveszélyes helyzetek megelőzésében és kezelésében.

A felhívásra 7 szervezet adta be pályázatát, az Észak-Magyarországi régió ellátására két pályázat érkezett. Az alábbi táblázat a pályázatok alapadatait foglalja össze:

Működés helyszíne (régió)	Szervezet neve	Székhelye	Támogatás összege (Ft)
Dél-Dunántúl	TÁMASZ Alapítvány	7626 Pécs, Sándor utca 1.	7.500.000
Közép-Dunántúl	Utcai Szociális Segítők Egyesülete	2800 Tatabánya, Mártírok útja 114.	7.500.000
Dél-Alföld	Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület	1125 Budapest, Szarvas Gábor u. 58-60.	7.500.000
Észak-Alföld	Periféria Egyesület	4400 Nyíregyháza, Eötvös u. 1.	7.500.000
Észak-Magyarország	Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület	1125 Budapest, Szarvas Gábor u. 58-60.	7.500.000
Nyugat-Dunántúl	Magyar Vöröskereszt Zala Megyei Szervezete	8900 Zalaegerszeg, Díz tér 7.	7.500.000
Észak-Magyarország	Magyar Vöröskereszt Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Szervezete	3531 Miskolc, Győri kapu 123.	0
ÖSSZESEN			41.603.000

A közalapítvány pályázati felhívására 7 pályázat érkezett. Az Értékelő Bizottság 2013. szeptember 17-i ülésén áttekintette a felkért szakértők által a pályázatokról készített bírálati táblát, és elfogadta a pályázatok értékelésére vonatkozó bírálati elveket az alábbiak szerint:

- a benyújtott pályázati program feleljen meg a szolgáltatásra vonatkozó, a pályázati felhívásban megfogalmazott követelményeknek;
- már működő szolgálat esetén a programok követése (regionális diszpécsterszolgálatok országos értekezlete, havi adatszolgáltatás) alapján a pályázó szervezet által korábban végzett diszpécsterszolgáltatás feleljen meg a szolgáltatás iránt a felhívásban megfogalmazott szakmai követelményeknek;
- a szolgáltatás fejlesztésére vonatkozó tervek értékelése;
- a költségvetés alátámasztottsága.

Az Értékelő Bizottság változtatás nélkül elfogadta a szakértők döntési javaslatát, annak indoklását és a javasolt támogatási összegeket, ez alapján 6 pályázat teljes összegű támogatását javasolta. A javasolt programokkal mind a 6 konvergencia-régióban elérhető lesz a szolgáltatás, így (a Közép-magyarországi diszpécsterszolgálattal együtt) a teljes országban biztosított a közterületeken élő hajléktalan emberekkel kapcsolatos bejelentések kezelése.

A teljes támogatási összeg mintegy 89%-át a folyamatos, 24 órás ügyelet biztosításának személyi költségei teszik ki. A fennmaradó 11%-ot kommunikációs költségekre (telefon- és internetelés biztosítása, honlap működtetése), közüzemi költségekre, hirdetésekre (újsághirdetés, matricák), kisértékű eszközbeszerzésekre, irodaszerre, utazási kiadásokra, irodaszerre fordítják a szervezetek.

II.1.5. Hajléktalan személyek téli ellátása és kiegészítő programok a konvergencia-régiókban 2013-14. (pályázati felhívás kódja: 2013-14-KONV)

A felhívás célja a hajléktalan személyek ellátását célzó, normatív állami támogatás által nem fedezett programok támogatása volt a Közép-Magyarországi régió kivételével Magyarországon működő hajléktalan-ellátó szervezetek számára, nyílt pályázati rendszer keretében. A programokban megfogalmazott részcélok: a november 1-től április 30-ig tartó téli időszak megnövekedett és a hideg időszakokkal összefüggő feladatainak támogatása (1-4. program), hiánypótló korszerűsítések, eszközbeszerzések, valamint megnövekedett ellátási kapacitások finanszírozása (5. program), valamint kiegészítő és innovatív programok megvalósítása (6. program).

A felhívás közzétételének dátuma 2013. augusztus 7. volt, a pályázatokat 2013. szeptember 9-ig lehetett benyújtani. A felhívásra a korábbi években megszokottnál lényegesen több, 218 pályázat érkezett, a támogatási igény 72 %-kal haladta meg a rendelkezésre álló forrást (141.450.000 Ft). Egyetlen pályázat került benyújtásra a beadási határidőt követően, melyet a pályázati felhívásnak megfelelően a közalapítvány nem fogadott be és nem bíralt el. A formai ellenőrzés után a szükséges hiánypótlásokat a pályázók elvégezték.

Az előző évekhez hasonlóan a legmagasabb támogatási igény a közterületen élő hajléktalan emberek étkeztetése pontban jelentkezett, ahol 63 pályázatot fogadott be a közalapítvány. Szintén magas volt a pályázói igény az eszközbeszerzéseket és szállásnyújtó ellátások kapacitásbővítését lehetővé tévő alprogramokban, valamint a kiegészítő és innovatív programok iránt, melyre az elmúlt években nem tudtunk támogatást biztosítani.

A következő táblázat a beérkezett és támogatásra javasolt pályázatok számát, és az egyes programpontokon belül javasolt támogatási összegeket és arányokat tartalmazza.

**A „Hajléktalan személyek téli ellátása és kiegészítő programok a konvergencia-régiókban 2013-14.” című,
2013-14-KONV kódú pályázati felhívásra beérkezett pályázatok összegző adatai**

Program száma	A program megnevezése	Beérkezett pályázatok száma	Nyertes pályázatok száma	Igényelt támogatás (Ft)	Megítelt támogatás (Ft)	Támogatási arány
1.	Közterületeken élők étkeztetése nappali melegedőben, éjjeli menedékhelyen és közterületen	63	57	71.886.000	46.191.000	64,26%
2.	Hajléktalan emberek egészségügyi ellátása	42	42	39.100.000	24.751.000	63,30%
3.	Központi állami támogatásban nem részesülő utcai szociális munka végzésének támogatása	12	11	9.043.000	7.674.000	84,86%
4.	Megyei hatáskörű krízisautó szolgálatok működésének támogatása	15	13	14.076.000	11.764.000	83,57%
5.	Közterületen élő hajléktalan emberek ellátásához kapcsolódóan kísértékű eszközök beszerzése, szállásnyújtó ellátások kapacitásbővítése (krízisférőhelyek működtetése) a krízisidőszakban	46	45	58.048.000	27.941.000	48,13%
6.	Kiegészítő és innovatív programok	40	28	51.263.000	23.129.000	45,12%
ÖSSZESEN		218	196	243.416.000	141.450.000	58,11%

Az egyes pályázati programok értékelésének bemutatása, támogatott kapacitások:

1. program: Étkeztetés támogatása éjjeli menedékhelyen és lábadozóban, a téli időszakban

Az Értékelő Bizottság a pályázatok bírálatának általános elvein túl vizsgálta a helyben ellátott hajléktalan emberek számát, és a rendelkezésre álló egyéb szolgáltatásokat. Amennyiben egy településről több hajléktalanellátó szervezettől érkezett be pályázat, a Bizottság az egyes pályázatok kapacitásait együtt vizsgálva alakította ki támogatási javaslatát, ezeken a településeken a támogatás feltétele, hogy az ellátók együttműködési megállapodást kössenek a programok lebonyolításáról.

Az 57 nyertes pályázat megvalósítói 36 településen biztosítanak napi egyszeri étkezést. A támogatott programok napi átlagban 2445 adag étel kiosztását teszik lehetővé a téli időszakban, 80 és 120 Ft közötti adagárral. Ez az adagár elsősorban hideg élelmiszerek (kenyér, feltétek, illetve meleg tea) biztosítására elegendő, melyet a pályázók sok esetben saját forrással, adományokkal egészítenek ki. Egyes esetekben, elsősorban ahol mód van egyéb források bevonására, a pályázók zöldséget vagy gyümölcsöt, illetve meleg ételt is biztosítanak a rászorulóknak. Esetenként az alapanyagok megvásárlásával az ellátottakkal együtt közös főzésre kerül sor, mely a fizikai szükségletek kielégítésén túl a szociális készségek fejlesztését is célozza. A programok megvalósítása során az élelmiszerek és alapanyagok beszerzésében az ellátók előnyben részesítik a helyi termelőket és beszállítókat.

A javasolt programok alkalmasak arra, hogy az ellátórendszerrel szemben bizalmatlan embereket megszólítsák, a rendszeres étkeztetéssel elérhető, hogy idővel a közterületen élők más szolgáltatásokat is igénybe vegyenek. A programokat úgy építették fel a pályázók, hogy a legrászorultabb emberek is hozzájuthassanak az életmentő étkezéshez, ezért a pályázó intézmények sokszor több helyszínen is nyújtják a szolgáltatást.

2. program: Hajléktalan emberek egészségügyi ellátása a téli időszakban

A program pont célja hajléktalan személyek egészségének megőrzésére, az egészségkárosodás megelőzésére, csökkentésére irányuló programok megvalósítása.

A pályázaton a következő programokra lehetett támogatást igényelni:

- Betegszoba, lábadozó szoba működtetése;
- Gyógyszer, kötszer, vitamin, gyógyászati segédeszközök biztosítása hajléktalan emberek részére;
- Orvosi és ápolási ellátás biztosítása hajléktalan emberek részére;
- Egyéb, az egészség megőrzését szolgáló programok.

A programpontra az előző években szokásosnál több, 42 pályázat érkezett be a Közalapítványhoz. A pályázatok kivétel nélkül megalapozottak voltak, így teljes vagy résztámogatás erejéig minden program támogatásra került, a beérkezett támogatási igény 63,3%-a arányában, 24.751.000 forint összegben.

Az értékelés során az Értékelő Bizottság a pályázatok bírálatának általános elvein túl vizsgálta az előző évben elért hajléktalan emberek számát, a megcélzott kapacitások és költségek realitását. Előnyt élveztek azon programok, melyek az utcán élő, különösen rossz egészségi állapotú ügyfelek részére biztosítanak helyben orvosi, vagy szakápolói szolgáltatást.

A 42 javasolt programból 9 program, 9 településen betegszoba vagy lábadozó ellátást (egész napos benttartózkodási lehetőséget, napi 3-szori étkezést, gyógyszereket, kötszereket) biztosít a téli időszakban, összesen 83 férőhelyen (a férőhelyeken a téli hónapokban megforduló

rászorulóknak száma ennek többszöröse). 12 pályázat komplex egészségmegőrző program, valamint rendszeres orvosi rendelést, vagy szakápolói ellátást nyújt intézményekben vagy utcán élők számára, ezzel a tervezettek szerint minimum 1540 hajléktalan embert érnek el. 21 pályázat biztosít gyógyszereket, kötszereket, vitaminokat, immunerősítőket, gyógyászati segédeszközöket (pl. szemüveget, járókeretet), valamint komplett kórházi csomagokat hajléktalan emberek számára, összesen 2000 fő részére

3. program: Központi állami támogatásban nem részesülő utcai szociális munka végzésének támogatása

A program hiánypótló azon települések esetében, melyeken a közterületen élők alacsonyabb száma miatt nem volt lehetőség az utcai szolgálat állami befogadására 2012-ben, azonban az utcán élő személyek száma indokoltá teszi rendszeres utcai munka végzését a téli időszakban. A program évek óta működik a közalapítvány támogatásával, és tapasztalataink szerint minden évben intenzív, egyre komolyabb érdeklődés mutatkozik iránta a hajléktalanellátó szervezetek körében, a program állandó részévé vált a pályázó szervezetek tevékenységének. A pályázat segítségével jól biztosítható azon települések téli ellátása, ahol legalább a téli időszakban indokolt a rendszeres utcai felderítés, és az alapvető, a hideg idősakkal járó megpróbáltatások túlélését szolgáló eszközök biztosítása.

A programpontra 12 pályázat érkezett be a Közalapítványhoz. A pályázatok egy kivétellel megalapozottak voltak, teljes vagy résztámogatás erejéig 11 program került támogatásra, a beérkezett támogatási igény 84,8%-a arányában, 7.674.000 forint összegben. Az egy szolgálatra jutó átlagos javasolt támogatás összege 697.600 forint. Az egyetlen nem támogatott pályázat elutasításának oka, hogy az adott településen – bár kistérségi hatáskörrel, ezért nem minden nap – működik állami finanszírozású utcai szolgálat, ezért a program a pályázati felhívás feltételeinek nem felelt meg, finanszírozása szakmai szempontból sem javasolt.

Az értékelés során az Értékelő Bizottság a pályázatok bírálatának általános elvein túl vizsgálta az előző évben elért hajléktalan emberek számát, a tervezett utcai munka intenzitását, a tervezett szolgáltatások minőségét, a helyi szakmai együttműködéseket.

A javasolt pályázati támogatások révén 11 településen folyamatos (településenként változó intenzitású, de heti többszöri, hideg időszakokban fokozott) utcai felderítő munkát végezhetnek a helyi hajléktalanellátó szervezetek heti 10-20 óra közötti időtartamban a 2013. november 1. - 2014. április 30. közötti időszakban. A közterületen élő személyek felderítésén túl életmentő eszközöket, takarót, hálósákokat, ruházatot, meleg italt, élelmiszert biztosítanak a szociális munkások. Az utcai munka az étkeztetéshez hasonlóan szintén „nulladik” lépcsőt jelenthet az ellátással szemben bizalmatlan személyek számára, akiknek ez az egyetlen esélyük, lehetőségük arra, hogy professzionális segítséget kapjanak életük rendezéséhez. Javaslatunk szerint a programra fordított teljes forrás közel 65%-át az utcai munka végzésének személyi költségei teszik ki. Ezen túl üzemanyagra, telefonköltségre, valamint az ellátottak számára juttatott életmentő felszerelésekre használhatják fel a támogatást a pályázók.

4. program: Megyei hatáskörű szolgálatok működésének támogatása

A krízisautók működtetése hiánypótló szolgáltatás olyan esetekben, amikor utcai szolgálattal nem rendelkező településeken, vagy az utcai szolgálatok működési idején kívül hajléktalan személyek azonnali felkeresésére, ellátására, szállítására van szükség. A krízisautókat a regionális diszpécser szolgálatok koordinálják, de előfordul, hogy a krízisautót működtető intézmény saját telefonszámára érkezik a hajléktalan személyről szóló bejelentés. A

krízisautók működésének protokollját a közalapítvány a szolgáltatókkal és a diszpécserszolgálatokkal közösen dolgozta ki, és a pályázati felhívásban tette közzé. Az idei évben a közalapítvány újra csak megyei hatáskörrel támogatta a krízisautó szolgálatok működését, tehát nem volt lehetőség csak városi hatáskör vállalására, ugyanis az előző év tapasztalatai azt mutatták, hogy a riasztásokra (különösen a kisebb településekről érkező bejelentésekre) csak úgy tud az ellátórendszer hatékonyan reagálni, ha a krízisautó szolgáltatás a teljes megyék területén elérhető.

A megyei hatáskör kötelező vállalása nem csökkentette a pályázatok számát: krízisautó működtetésére 15 szervezet nyújtott be pályázatot, melyből 13-at javasolt a közalapítvány támogatásra. Az egyik elutasított pályázó olyan megyében tervezte szolgáltatását, ahonnan másik pályázat is érkezett. A másik nem nyertes pályázat elutasításának oka, hogy a pályázó szervezet krízisautója az előző évben nagyon alacsony számú kivonulást teljesített, ami miatt a program támogatása nem költséghatékony.

Az Értékelő Bizottság a pályázatok bírálatának általános elvein túl vizsgálta az előző évben megtett kivonulások számát, és a helyi szakmai együttműködéseket. Teljes vagy résztámogatás erejéig 13 program került támogatásra, a beérkezett támogatási igény 83,5%-a arányában, 11.764.000 forint összegben.

A programok többsége, 11 program 24 órás, 2 pályázat pedig nem folyamatos, de az elmúlt években jelentkező igényekhez igazított ügyeleti időben látja el feladatát. A nyertes pályázatok készenléti díjak és üzemanyag, telefonköltségek, valamint a téli ellátáshoz szükséges eszközök (pl. ruházat, krízisélelmiszer) finanszírozását célozzák a programok akadálymentes lebonyolítását.

5. program: Közterületen élő hajléktalan emberek ellátásához kapcsolódóan kisértékű eszközök beszerzése, szállásnyújtó ellátások kapacitásbővítése (krízisférőhelyek működtetése) a krízisidőszakban

A program olyan tartós, kis értékű eszközök beszerzését célozza, melyek közvetlenül, vagy közvetetten hozzájárulnak a közterületen élő hajléktalan emberek (ide értve a menedékhelyen vagy krízisszálláson alvókat is) számára nyújtott szolgáltatások biztosításához, valamint szállásnyújtó ellátások kapacitásbővítését (krízisférőhelyek működtetését) a 2013. november 1. és 2014. április 30. között az életvitelszerűen közterületen élő hajléktalan emberek számára életmentő jellegű, alacsony küszöbű éjszakai elhelyezés kialakításával és működtetésével.

A programpontra 40 pályázat érkezett be a Közalapítványhoz, melyből – részben az indokoltság hiánya, részben forráshiány miatt – 28 programot támogatunk a beérkezett támogatási igény 48,1%-a arányában, 27.941.000 forint összegben.

A pályázatok értékelésének legfontosabb szempontjai a következők voltak: prioritást élveztek a szolgáltatások kapacitásbővítését, a szállásnyújtó férőhelyek átmeneti bővítését célzó programok; a hajléktalan emberek részére nyújtott szolgáltatások tárgyi feltételeinek javítása prioritást élvezett a munkatársak részére beszerzendő eszközökkel szemben; forráshiány miatt a javasolt programok forrásának jelentős csökkentésére került sor.

A pályázatok révén a téli időszakban 134 alacsony küszöbű krízisférőhely működhet 11 településen életvitelszerűen közterületen élő hajléktalan emberek számára, 19 program esetében a szolgáltatások színvonalának fejlesztését célzó eszközök beszerzésére kerül sor, és 17 program esetében téli ruházatot, cipőt, takarót, tisztálkodást segítő eszközöket szereznek be a nyertes szervezetek 1325 közterületen élő számára.

6. program: Kiegészítő és innovatív programok

A program pont célja mentálhigiénés és fejlesztő programok biztosítása hajléktalan személyek számára, valamint a hajléktalanellátásban dolgozók szakmai kompetenciáját fejlesztő programok (szupervízió, szakmai rendezvények szervezése, szakmai rendezvényeken való részvétel biztosítása) támogatása. A program pont, miután nem kifejezetten a téli időszakokkal járó problémák kezelését célozza, az elmúlt években, forráshiányból fakadóan nem tudott megjelenni a közalapítvány éves felhívásában. Ezzel együtt a mentálhigiénés programokkal szembeni magas igényeket mutatja, hogy 40 pályázat érkezett, melyekből – legalacsonyabb, 45,12%-os arányban – végül 28 programot támogat a közalapítvány, 23.129.000 Ft összegben.

A pályázatok értékelése során a hajléktalan emberek részére nyújtott szolgáltatások, különösen a tartósan utcán élők lakhatási és munkaerő-piaci integrációját célzó programok prioritást élveztek. A szakmai munkát támogató, szupervíziós programokon belül a közalapítvány nem támogat nagy értékű eszközöket, valamint a külső helyszínen tartott, csapatépítés jellegű programokat, a hajléktalan emberek munkaerő-piaci integrációjával, mint prioritással összhangban pedig csak olyan esetekben van mód informatikai eszközök beszerzésére, amikor ezt munkakeresés céljára ügyfelek használják.

A legtöbb támogatott pályázat, 21 program részben vagy egészben hajléktalan emberek fejlesztését célozza: mentálhigiénés, önálló életvitel készségeit fejlesztő foglalkozások szervezését és lebonyolítását tűzi ki célul, addiktológiai foglalkozások; elhelyezkedést segítő tréning, és kulturális és sport programokkal javítja a hajléktalan emberek életminőségét. Összesen 31 közterületen élő hajléktalan ember integrációját segíti 3 komplex, munkába állást is célzó program. Ezekon felül 17 esetben nyújt támogatást a közalapítvány a szakmai munkatársak mentálhigiénés segítésére, azaz egyéni vagy csoportos szupervízió, tanácsadás szervezésére.

II.1.6. Hajléktalan személyek ellátásának megszervezése a Közép-Magyarországi régióban 2013-14. (pályázati felhívás kódja: 2013-14-KMR)

A felhívás célja a hajléktalan személyek ellátását célzó, normatív állami támogatás által nem fedezett programok támogatása volt a Közép-Magyarországi régióban, nyílt pályázati rendszer keretében. A programokban megfogalmazott részcélok: a november 1-től április 30-ig tartó téli időszak megnövekedett feladatainak támogatása (1-3. program), az utcán élők intézményi befogadásának és társadalmi integrációjának támogatása (4. program), hiánypótló beruházások, korszerűsítések, eszközbeszerzések (6-7. program), hiánypótló egészségügyi ellátások támogatása (5. program), egyéb kiegészítő és kísérleti, innovatív programok támogatása (8-9. program).

A felhívás közzétételének dátuma 2013. augusztus 7. volt, a pályázatokat 2013. szeptember 9-ig lehetett benyújtani. A felhívásra 211 pályázat érkezett, a támogatási igény 81%-kal haladta meg a rendelkezésre álló forrást (186.450.000 Ft). Valamennyi beérkezett pályázat érvényes volt, azaz határidőre és megfelelő formátumban lett benyújtva, a formai ellenőrzés után a szükséges hiánypótlásokat a pályázók elvégezték.

A legtöbb pályázat a kis értékű eszközök beszerzésére (42 db), a kiegészítő programokra (40 db), valamint az egészségügyi ellátást célzó programokban (37 db) érkezett. Ezekon túl – a beruházások magas költségei miatt – nagy forrásigényű program az intézményi korszerűsítés.

A következő táblázat a beérkezett és támogatásra javasolt pályázatok számát, és az egyes programpontokon belül javasolt támogatási összegeket és arányokat tartalmazza.

**A „Hajléktalan személyek ellátásának megszervezése a Közép-Magyarországi régióban 2013-14.” című,
2013-14 – KMR kódú pályázati felhívásra beérkezett pályázatok összegző adatai**

Program száma	A program megnevezése	Beérkezett pályázatok száma	Nyertes pályázatok száma	Igényelt támogatás (Ft)	Megítélt támogatás (Ft)	Támogatási arány
1.	Étkeztetés támogatása éjjeli menedékhelyen és lábadozóban a téli időszakban	19	18	27.060.000	21.887.000	80,9%
2.	Nappali melegedők munkanapokon túli nyitva tartásának támogatása a téli időszakban	13	11	22.889.000	13.292.000	58,1%
3.	Utcai gondozó szolgálatok kiegészítő támogatása a téli időszakban	18	14	10.224.000	7.897.000	77,2%
4.	Tartósan közterületen élők szolgáltatáshoz jutásának, integrálásának támogatása	2	1	4.672.000	2.500.000	53,5%
5.	Hajléktalan emberek egészségügyi ellátásának támogatása	37	33	81.902.000	50.620.000	61,8%
6.	Intézményi beruházások támogatása: intézménykorszerűsítés, férőhelybővítés támogatása	21	15	71.585.000	33.638.000	47,0%
7.	Tárgyi eszközök beszerzésének támogatása	42	33	48.983.000	23.027.000	47,0%
8.	Kiegészítő programok támogatása	40	30	28.567.000	14.609.000	51,1%
9.	Kísérleti, innovatív programok támogatása	19	14	41.667.000	18.980.000	45,6%
ÖSSZESEN		211	169	337.549.000	186.450.000	55,2%

Az egyes pályázati programok értékelésének bemutatása, támogatott kapacitások:

1. program: Étkeztetés támogatása éjjeli menedékhelyen és lábadozóban, a téli időszakban

A program kizárólag menedékhelyen és a betegeket ellátó ún. lábadozóban teszi lehetővé a napi egyszeri, minimális kiegészítő étkeztetés támogatását. Az intézményi korlátozás oka, hogy az utcán élők intézményhasználatát motiválja, ill. a maguk ellátására képtelen betegek étkeztetését biztosítsa.

A programpontra 19 pályázat érkezett be a Közalapítványhoz. A pályázatok egy kivételével megalapozottak, az Értékelő Bizottság teljes vagy csökkentett összegben minden pályázat támogatását javasolja, összesen a beérkezett támogatási igény 80,9%-a arányában, 21.887.000 forint összegben.

Az Értékelő Bizottság a pályázatok bírálatának általános elvein túl vizsgálta a nyújtott étkeztetés minőségét, és az adagárakat ennek megfelelően differenciálta. A teljes támogatási összeg napi szinten 1.648 hajléktalan embernek biztosít alapszintű étkezést.

2. program: Nappali melegedők munkanapokon túli nyitva tartásának támogatása a téli időszakban

A program a téli időszakban orvosolja azt az ellátási hiányt, amelyet a nappali melegedők csak hétköznap tartó nyitva tartása jelent. Ezen túl a program lehetővé teszi az utcán élők napközbeni számának csökkentését.

A programpontra 13 pályázat érkezett be a Közalapítványhoz, melyből 11 részesült támogatásban, összesen a beérkezett támogatási igény 58,1%-a arányában, 13.292.000 forint összegben.

A pályázatok értékelésének legfontosabb szempontjai a következők voltak: a forgalmi adatok alapján a normatív finanszírozás valóban csak a hétközi nyitva tartást fedezi-e, továbbá a hétvégi szolgáltatások a nappali melegedő alapszolgáltatásait biztosítják-e. A közalapítvány a támogatásból a melegedőkben nyújtott étkeztetések esetében az adagárakat (az 1. programponthoz hasonlóan) 100 Ft/adagárban, a hétvégén megbízási díjjal dolgozó szociális munkások óradíját pedig 850 Ft+járulékok összeggel maximalizálta.

A támogatásnak köszönhetően 13 nappali melegedő tart nyitva a hétvégi napokon is a Közép-Magyarországi régióban.

3. program: Utcai gondozó szolgálatok kiegészítő támogatása a téli időszakban

A program a téli időszaktól fakadó megnövekedett ellátási igények támogatását jelenti, elsősorban takarók, hálósákok, téli ruházat, kórházi csomagok (pizsama, papucs, tisztálkodó szerek) formájában.

A programpontra 18 pályázat érkezett be a Közalapítványhoz melyből 14 részesült támogatásban, összesen a beérkezett támogatási igény 77,2%-a arányában, 7.897.000 forint összegben. Az Értékelő Bizottság a pályázatok bírálatának általános elvein túl vizsgálta az ellátottak számát és a tervezett eszközök egységárait. Forráshiány miatt végül a felhívásban jelölt maximális támogatási összeg 280.000 Ft-ra való csökkentésére került sor minden pályázó esetében.

A programokat összesen 34 utcai szolgálat valósítja meg, akik naponta átlagosan 2869 utcán élő embert látnak el, és akadályozzák meg kihülésüket vagy állapotuk végzetessé fordulását a november 1-től április 30-ig tartó időszakban.

4. program: Tartósan közterületen élők szolgáltatáshoz jutásának, integrálásának támogatása

A program a tartósan közterületeken élők szállásnyújtó intézménybe kerülésének erősítését célozza olyan befogadó szolgáltatások nyújtásával, amelyek segítik az intézményekkel szembeni idegenkedés leküzdését és a szállókra való beilleszkedést.

A programpontra sajnálatosan kevés pályázat érkezett, mindössze 2 db, és egyetlen pályázat bizonyult megalapozottnak, mely 2.500.000 Ft támogatásban részesül.

A támogatott program célja a tartósan utcán élők részére 3 átmeneti szálláson a fedél nélkül élők alapvető, elődleges szükségleteinek kielégítése, a továbblépést elősegítő, a be- és visszailleszkedést lehetővé tevő szolgáltatások nyújtása, összességében 400 tartósan utcán élő számára.

5. program: Hajléktalan emberek egészségügyi ellátásának támogatása

A programban a hajléktalanellátás keretében működtetett fekvő- és járóbeteg-ellátásokhoz, ill. az egészségügyi ellátásokat kiegészítő családpótló szolgáltatásokhoz lehetett támogatást igényelni.

A programpontra 37 pályázat érkezett be a Közalapítványhoz, melyből 33 részesült támogatásban, összesen a beérkezett támogatási igény 61,8%-a arányában, 50.620.000 forint összegben.

Az Értékelő Bizottság a pályázatok bírálatának általános elvein túl vizsgálta a szolgáltatások hiánypótló voltát, az ellátottak számát, valamint az adott szolgáltatás szerepét a régió hajléktalan embereknek nyújtott egészségügyi ellátásában.

A szolgáltatások főbb kapacitásai: gyógyszer-támogatásban havonta 768 fő részesül, fogászati ellátásban 525 fő, szemüvegekészítés összesen 260 fő számára, oltás összesen 600 fő számára, valamint a téli időszakra további 44 lábadozó férőhely kialakítása. Ezeken túl a nyertes pályázók gyógyászati segédeszköket, kórházi csomagokat, személyi segítséget, gyógytornát biztosítanak hajléktalan emberek számára.

6. program: Intézményi beruházások támogatása: intézmény korszerűsítés támogatása

A programban a felújításra, átépítésre szoruló intézmények épületeinek korszerűsítését lehetett támogatni.

A programpontra 21 pályázat érkezett be a Közalapítványhoz, melyből 15 részesült támogatásban, összesen a beérkezett támogatási igény 47,0%-a arányában, 33.638.000 forint összegben.

Az Értékelő Bizottság a pályázatok bírálatának általános elvein túl vizsgálta, hogy a beruházás a további állagromlást akadályozza-e meg, és ezzel lehetővé teszi az alpműködés fenntartását vagy szinten tartását, illetve hogy a beruházás gazdaságosabbá teszi-e a működtetést vagy akadálymentességet biztosít-e.

A javasolt programok keretében 20 intézmény korszerűsítése végezhető el, elsősorban fűtés, melegvíz szolgáltató rendszerek, nyílászárók, tetőszerkezetek, vizesblokkok felújításával és akadálymentesítésével, krízisszoba és csomagmegőrző kialakításával.

7. program: Kis értékű tárgyi eszközök beszerzésének támogatása

A programban hajléktalan embereknek nyújtott szolgáltatásokhoz szükséges alapvető tárgyi eszközök cseréjének, beszerzésének a támogatására lehetett pályázni.

A programpontra 42 pályázat érkezett be a Közalapítványhoz, melyből 33 részesült támogatásban, összesen a beérkezett támogatási igény 47,0%-a arányában, 23.027.000 forint összegben.

Forráshiány miatt a közalapítvány csak a szolgáltatások nyújtásához szükséges alapvető berendezések beszerzését támogatja, bár nagy igény jelentkezett számítástechnikai eszközök, sporteszközök beszerzésére, erre nem volt lehetőség.

A javasolt programok keretében döntően alapvető bútorzat (ágyak, matracok), konyhai felszerelések (tűzhelyek, hűtőgépek) és a mosást biztosító gépek (mosógépek, centrifugák, szárítógépek) cseréjére, ill. pótlására nyílhat lehetőség.

8. program: Kiegészítő programok támogatása

A programban jogsegélyszolgálatok működtetésére, szabadidős programok szervezésére, mentálhigiénés programok tartására és egyéb, az alapl működésen túlmutató kiegészítő programokra lehetett támogatást igényelni.

A programpontra 40 pályázat érkezett be a Közalapítványhoz, melyből 30 részesült támogatásban, összesen a beérkezett támogatási igény 51,1%-a arányában, 14.609.000 forint összegben.

Az Értékelő Bizottság a pályázatok bírálatának általános elvein túl vizsgálta, hogy a benyújtott program hiánypótló és az integrációt szolgálja-e.

A támogatásnak köszönhetően 31 kiegészítő program valósulhat meg: 3 jogsegély szolgálat, 4 szupervízió, valamint foglalkoztatás és lakhatás támogatása, illetve kulturális és szabadidős programok

9. program: Kísérleti, innovatív programok támogatása

A programban olyan innovatív visszailleszkedési programokra lehetett támogatást igényelni, amelyek célja a közterületeken élők önálló lakhatásának és a munkaviszonyból származó jövedelemének elérésére irányult.

A programpontra 19 pályázat érkezett be a Közalapítványhoz, melyből 14 részesült támogatásban, összesen a beérkezett támogatási igény 45,6%-a arányában, 18.980.000 forint összegben.

Az Értékelő Bizottság a pályázatok bírálatának általános elvein túl vizsgálta a programok innovatív voltát, valamint a társadalmi integráció felé mutató jellegét. A támogatott programok változatosak, foglalkoztatási, lakhatási, művészeti, mentálhigiénés elemekből felépülő komplex programok.

II.2. Hajléktalanellátás Országos Konferenciája

A Hajléktalanokért Közalapítvány 2013. augusztus 29-30-án rendezte meg szakmai tanácskozását. A hagyományoknak megfelelően, ebben az évben is a balatonföldvári Riviéra Parkhotelben került megszervezésre az esemény.

Előkészítés folyamata:

A rendezvény előkészítése 2013. április-június hónapban kezdődött. 2013. április-május hónapban a – rendezvénynek évek óta otthont adó – hotellel történt meg az időpont egyeztetése, majd június hónapban a szakmai tanácskozás első nyilvános meghirdetése a közalapítvány honlapján, ill. FB oldalán, a www.diszpecserportal.hu oldalon, valamint a diszpecserszolgálatok és a saját címlistáink segítségével e-mailben is.

A kuratóriummal egyeztetve megváltozott a konferencia struktúrája: az első napon a protokoll előadások után, hosszabb időtartamban (240 percben) szekcióüléseket tartottunk, majd a második napon hangzottak el a szakmai munkát is bemutató hosszabb-rövidebb előadások. A júniusban közzétett tájékoztató lehetőséget adott előadók jelentkezésére és témajavaslatok megküldésére is, amelynek határideje július 20-a volt.

A korábbi évek gyakorlatának megfelelően ebben az évben is mód volt programok, szervezetek, intézmények bemutatkozására a hotel aulájában felállított standokon, mely lehetőséggel élt a BMSZKI, a ReFoMix Nonprofit Kft., a MMSzE Dél-alföldi régiója által megvalósított TÁMOP-533-as program.

A szűkülő forrásokra tekintettel a Közalapítvány Kuratóriuma ebben az évben is a résztvevők hozzájárulását kérte a rendezvény költségeihez: 5.000 Ft/fő regisztrációs díj formájában. Egyúttal a támogatott résztvevők száma 250 főben került maximálásra, azonban ezen a létszámon felül a hotel kapacitásáig lehetőség volt önköltségi ár megtérítése mellett részt venni a rendezvényen. Ez utóbbi választással idén senki sem élt.

A hotel által nyújtott szolgáltatások egy főre eső átlagos költsége 14.320 Ft volt (szállás, napi háromszori étkezés, kávészüneti bekészítések, IFA), amelynél kedvezőbb árajánlatot nem találtunk.

Az előző évekbeli tapasztalatunk alapján 2013. július hónapban személyesen egyeztettük a hotellel (igazgató, kapcsolattartó, hotel technikusa, étterem vezető) a tanácskozás és igényelt szolgáltatás minden részletét, annak érdekében, hogy konferencia zökkenőmentesen, minden igényünket kielégítve tudjon megvalósulni.

Az eseményen való részvétel:

A tervezett program közzététele, valamint a jelentkezési lapok kiküldése 2013. július hónapban valósult meg, a jelentkezési határidő augusztus 9-e volt. A meghirdetett határidőig – a szervezőket és az előadókat is beleértve – 268 fő jelentkezését regisztrálta a Közalapítványi Iroda. A résztvevők névsora a részvételre vonatkozó lemondások, és a jelentkezésekben, illetve a résztvevők személyében bekövetkezett cserék miatt az utolsó pillanatig változott.

Helyszíni feladatok:

A helyszíni feladatok közé tartozott a regisztráció, a hotellel való kapcsolattartás, információ szolgáltatás biztosítása, esetleges problémák (pl. szobacserék, elveszett kulcsok) megoldása. Helyszíni koordinálás, eszköz biztosítás- és bekészítés, tájékoztatás, stb.

A regisztráció gördülékenyen zajlott, négy fő a szakmai, és 3 fő a pénzügyi regisztrációban segített. A helyszínen végül 268 fő regisztrált; jelentkezett, de nem regisztrált: 7 fő (többen betegség miatt mondták le a részvételt); térítési díjat fizetett a helyszínen: 168 fő; átutalással fizetett térítési díjat 48 fő. A korábbi évekhez hasonlóan a BMSZKI, a MMSzE központi régiója, valamint a Főpolgármesteri Hivatal központilag intézte a jelentkezéseket, és a regisztrációs díj befizetését is, banki utalás formájában.

A szakmai tanácskozás strukturális változtatása miatt a szekcióbeszélésekhez szükséges technikai eszközök (laptopok, projektorok, vetítővásznak) összeszerelése, beállítása, kipróbálása már a tanácskozás előtti napon, illetve a tanácskozás reggelén megtörtént, amely tevékenységben szintén az önkénteseink segítettek.

Kulturális program:

A rendezvényen hagyományosan nagy hangsúlyt fektetünk a kulturális programokra, a hajléktalanellátáshoz kapcsolódó művészeti tevékenységek bemutatkozására, de idén nem szerettük volna, hogy a résztvevőknek a párhuzamosan zajló programok között kelljen választaniuk, mert ez nagymértékben csökkenti az adott produkció látogatottságát. Ebben az évben ismét elvállalta a részvételt a Magyar Vöröskereszt Budapest Fővárosi Szervezete AHA színpada, akik „A fájós fogú oroszán – Lázár Ervin: Négyszögletű kerek erdő adaptáció”-t adták elő, és a nézők vastappsal jutalmazták azt.

Az ATV egyik kulturális műsora az AHA színpad előadásáról felvételt készített, de nem kaptak engedélyt vágókép készítésére a konferencia résztvevőiről, valamint magáról az eseményről.

A konferencia ideje alatt lehetőség nyílt kiadványok, könyvek terjesztésére és bemutatására is, mely lehetőséggel több szervezet is élt, mint például a debreceni ReFoMix Nonprofit Kft, a BMSZKI Február Harmadika Munkacsoport, valamint a MMSzE.

A konferencia programja:

A konferencia első napján, a plenáris előadások alkalmával Lőrincz Norbert a Hajléktalanokért Közalapítvány kuratóriumának elnöke moderálta a tanácskozást.

A rendezvényt – mint minden évben – idén is Vecsei Miklós, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület alelnöke, és évek óta a konferencia házigazdája nyitotta meg. Témaindító előadásában az Alkotmányos hajléktalanságról beszélt jogszabályi környezetben.

A következő előadást az EMMI képviseletében Serafin József tartotta meg, aki a hajléktalanellátást biztosító finansziális háttérforrásokról mondta el bevezető gondolatait, majd rövid előadást tartott a Támogatott lakhatásról.

A következőkben Jankó Tamás (NFÜ) a társadalmi innováció szükségességéről, az együttműködés hatékonyságáról tartott előadást, valamint bemutatta a TÁMOP 5. Prioritás elért eredményeit.

Horváth Viktor (EMMI) a következő programozási időszak pályázati lehetőségeit, és a hozzájuk kapcsolódó programokat, ill. azok tervezett forráskereteit mutatta be jól strukturált előadásában.

A plenáris előadásokat a Hajléktalanokért Közalapítvány kuratóriumi elnöke, Lőrincz Norbert prezentációja zárta, melyben bemutatásra kerültek a 2013-14-es időszak pályázati lehetőségei.

Szekcióbeszélgetések:

A szekcióbeszélgetés, mint forma lehetőséget adott arra, hogy a csoportban résztvevők egy-egy témát alaposan, minden részletre kiterjedően tudjanak körüljárni, amikor is megfogalmazhatják saját véleményüket, megoszthatják saját tapasztalataikat, kérdéseket tehetnek fel és a válaszokat közösen próbálják megérteni, elemezni kötetlen beszélgetés formájában.

Ebéd után elkezdődött a hét szekció munkája, amelyek 14h-18h-ig tartottak. A legnagyobb érdeklődést - már a jelentkezések összesítése alkalmával is -, ill. a tényleges résztvevői létszámból- láthatóan is (43 fő) a Breitner Péter által vezetett, „Szemléletváltás a szállásnyújtó intézmények működésében és a segítő munkában” című szekció váltotta ki. A szekcióbeszélgetéseken nagy számban vettek részt a szakemberek. A visszajelzések alapján minden csoportban értékes szakmai eszmecsere zajlott. A szekciók munkájával kapcsolatosan, az ott elhangzó vélemények a skála mindkét oldalát érintették: voltak, akiket nagyon megérintett az adott téma, és volt olyan is, aki a konferencia beharangozója ellenére is másra számított a témafeldolgozások rendszerében.

A konferencia második napján elhangzó előadások:

A második napon dr. Győri Péter (szociológus) „Vissza- és előtekintés – hajléktalanügy 4+4 éve”...” című előadása nyitotta, mely nemcsak bemutatta az előző évek változásait a hajléktalanság kezelésének viszonylatában, hanem egy lehetséges megoldási javaslatot is tett az asztalra, mely a kérdés potenciális megoldási alternatíváit mutatta be.

A következőkben Gurály Zoltán (Február Harmadika Munkacsoport) és Gurály Ottó (kutatófizikus) tartotta meg előadását. Gurály Ottó egy szimulációs modellt mutatott be, mely modell alkalmazása a valószínűség számítás elveit figyelembe véve a hajléktalanság problémáira adhat válaszokat, míg Gurály Zoltán a 2013-as Február Harmadika adatfelvételt, és annak jelenleg látható eredményeit mutatta be.

Az NRSZH képviseletében megjelent Mester Dániel a TEVADMIN rendszerből nyert adatok (szolgáltatás igénybevevői nyilvántartás) alapján a hajléktalanellátás szolgáltatásait ismertette. Szabó Andrea a Hajléktalanokért Közalapítvány munkatársának prezentációja a „Vissza az utcáról” program tapasztalatait elemezte.

Az elméleti kérdéseket felvető prezentációk után szakmai, gyakorlati tapasztalatokat bemutató előadások következtek:

A kávészünet után Garai Ágota és Lackner Dóra, a szombathelyi Savaria Rehab Team munkatársai, a komplex integrációt segítő programok eredményeit ismertették meg a résztvevőkkel.

A programot Surányi Ákos (Twist Olivér Alapítvány) folytatta, aki a fővárosi konzorciumi program tapasztalatait, és eredményeit osztotta meg a közönséggel, a szállásnyújtók

szemszögéből nézve a program megvalósulását. Kártyás Irén a Közterület helyett emberibb körülmények 2012. program eredményeit mutatta be, melynek célja az utcai létben élők közvetlen támogatása, az esetkezelés-, és az utógondozás folyamatosságának biztosítása.

A szakmai tanácskozás két utolsó előadása az önkéntes munkáról szólt. Az első prezentációt Naszvadi Tibor (Menhely Alapítvány) tartotta, aki az önkéntesek napi munkába való bevonásának pozitív oldalát hangsúlyozta, ill. buzdította a résztvevőket az önkéntesség megismerésére és az önkéntesek bevonására. A második előadást e témában Szakolczai Krisztina (MMSZE) zárta, aki az önkéntességet a kereszténység szellemének kereteiben ábrázolta.

A konferencia utolsó etapja a szekció beszélgetést vezetők visszajelzéseivel folytatódott, melyben a vezetők 10-10 percben mutatták be az előző napi szekciójuk munkáját, annak eredményeit, következtetéseit, ill. javaslataikat a szakmai munka pozitív irányú változtatására vonatkozóan.

A tanácskozás második napját Varga Péter a Hajléktalanokért Közalapítvány igazgatója moderálta.

A plenáris előadásokat nagy érdeklődés kísérte, az előadók színvonalas szakmai tartalommal tartották meg prezentációikat. Az előadások elérhetőek a Hajléktalanokért Közalapítvány honlapján: www.hajlektot.hu oldalon.

Összegzésképpen:

A résztvevők, az előadók illetve a szekcióvezetők visszajelzései alapján is magas szakmai színvonalon, és jól szervezeten zajlott a program. A konferenciának sikerült bemutatnia a hajléktalanellátás jelenlegi helyzetét, kihívásait, a várható jelenségeket, az új módszereket, és sikerült szakmai célkitűzéseket megfogalmaznia. A Közalapítvány által minden évben megszervezett konferencia nagyban elősegíti a szakmai tapasztalatok megosztását, a közös gondolkodást és enyhíti a szakmában dolgozók kiégettségét, mely fontos momentum a mindennapi munkavégzésünk során.

Mivel egy két napos, több száz résztvevős rendezvényt valósítottunk meg, ezért külön köszönetet érdemel, és kiemelkedően fontosnak tartjuk, hogy a rendezvény technikai eszközök biztosítása terén, valamint a hangosítás és képi megjelenítés terén magas színvonalú szolgáltatást nyújtott a résztvevők számára.

A konferencián sok-sok fiatal (felsőoktatásból épphogy kikerült) szociális munkás jelent meg, akiknek a felsőoktatás nem adta át a hajléktalanellátás történetére, kialakulására, szerkezeti felépítésére vonatkozó megfelelő szaktudást, ezért a szekcióbeszélgetések- és plenáris előadások témái sok esetben idegenek voltak számukra, nem tudták történelmi kontextusba helyezni azokat.

III.

Az utcán élő hajléktalan személyek társadalmi visszailleszkedésének, sikeres munkaerő-piaci integrációjának megalapozása (TÁMOP-5.3.2-12/1-2012-0001) című projekt megvalósítása

A „FogLak Projekt2” kiemelt projekt:

A projekt címe:	Az utcán élő hajléktalan személyek társadalmi visszailleszkedésének, sikeres munkaerő-piaci integrációjának megalapozása	
Azonosító száma	TÁMOP-5.3.2-12/1-2012-0001	
A projekt kezdete	2012. 12. 01.	
A projekt fizikai befejezése	2014. 11. 30.	
Megvalósító szervezetek	Projektvezető	Hajléktalanokért Közalapítvány (HKA)
	Konzorciumi partner 1.	SAVARIA-REHAB TEAM Szociális Szolgáltató és Foglalkoztatási Kiemelkedően Közhasznú Nkft. (SRT), Szombathely
	Konzorciumi partner 2.	Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület (MMSzE), Kecskemét
Támogatási összeg	105.000.000 Ft	

A támogatás megoszlása és felhasználása:

Támogatás partnerenként	Szerződött összeg Ft	2013. végéig felhasznált összeg Ft	2013. végéig átutalt összeg Ft
HKA	42.000.000	29.303.968	16.515.927
SRT	29.847.995	19.306.491	13.093.531
MMSzE	33.152.005	18.772.816	13.267.673
Összesen	105.000.000	67.383.275	42.877.131

A projekt előzménye a Hajléktalanokért Közalapítvány és az Összefogás a Budapesti Lakástalanokért és Hajléktalan Emberekért Közalapítvány által közösen megvalósított kiemelt projekt (FogLak Projekt, TÁMOP-532-08) szervezetfejlesztési és koordinációs hálózata a foglalkoztatási és lakhatási integrációval foglalkozó hajléktalanellátó szervezetek között (regionális szakmai műhelymunkával, szakmai tanácskozásokkal, foglalkoztatási- és lakhatási referensek foglalkoztatásával), módszertani és szakmapolitikai anyagok kidolgozásával.

A jelenlegi kiemelt projekt célja az utcán élő hajléktalan emberek számának csökkentése, társadalmi visszailleszkedésük, sikeres munkaerő-piaci integrációjuk támogatása módszertani segítségnyújtással. A módszertani segítségnyújtás az utcán élők lakhatását segítő módszertani anyag kidolgozását, az utcán élők integrációs lehetőségeinek a hajléktalanellátó szervezetek közötti megvitatását és terjesztését, az integrációs programok követését és elemzését jelenti.

A projekt célja továbbá, hogy hozzájáruljon a kormányzati szociálpolitika a társadalmi integrációt erősítő döntéseinek elősegítéséhez, és ennek részeként nemzeti hajléktalanügyi

stratégia szülessen, amely az intézményi elhelyezés helyett a tartós, önálló lakhatásban történő elhelyezést tekinti adekvát megoldásnak a lakástalanságra, az utcán élők esetében is.

A projektben résztvevő konzorciumi partnerek a feladatokat egymás közt földrajzi megosztással, Kelet-Magyarországra (K-Mo), Nyugat-Magyarországra (Ny-Mo), és Közép-Magyarországra (KMR) kiterjedő szervezéssel valósítják meg.

A célok elérésére a projekt fő tevékenységei:

- a korábbi (TÁMOP-532-08) hálózati működés fenntartása és fejlesztése szakmai és szakmaközi műhelymunkával, konzultációkkal, települési referensek foglalkoztatásával,
- módszertani anyag készítése az utcán élők lakhatásáról,
- szakmai anyagok készítése az utcán élők integrációjához kapcsolódó kutatással, országjelentés és stratégia készítése,
- társadalmi kommunikáció a hajléktalan emberekkel kapcsolatos társadalmi attitűd pozitív irányú változtatására, együttműködések kialakítása közösségi kampányokkal, helyi települési rendezvényeken való részvétellel.

A projekt megvalósítása során elérendő eredmények (indikátorok):

Eredmény	Tervezett	2013. végéig elért
Szakmai műhelyek száma	21	18
A műhelyeken részt vett szervezetek száma	24	15
Integrációs programot tervező és megvalósító hajléktalanellátókkal végzett konzultációk száma	50	41
Módszertani anyag kidolgozása	1	0
A módszertani anyagot használó szervezetek száma	10	0
A helyi integrációs programokat segítő együttműködési megállapodások száma	3	1

2013. év végéig megvalósult tevékenységek:

A projekt előkészítése: A projekt előkészítése a pályázati program tervezését és a benyújtott pályázat megírását jelentette. Az előkészítés eredménye a benyújtott pályázat, melynek részeként megvalósíthatósági tanulmány készült.

Projektvezetés: A projekt vezetése a projekt kezdetekor megalakult. A menedzsment projektvezetőből – aki a HKA igazgatója -, továbbá partnereként 1-1 pénzügyi vezetőből áll. A menedzsment gondoskodik a projekt előrehaladásáról és a pénzügyi feladatok teljesítéséről. A HKA részéről mind a projektvezető, mind a pénzügyi vezető megbízásos jogviszonyban, heti 10-10 órában látja el feladatait.

Szakmai megvalósítás: A projekt szakmai teamje partnerenként 1-1 szakmai vezetőből, szakmai tanácsadó-mentorból, szervező-adminisztrátorból és a projekt honlapját működtető szakemberből áll. A HKA részéről a szakmai vezető heti 20 órás munkaviszonyban, a szakmai tanácsadó és a szervező adminisztrátor főállásban, a honlapot működtető kolléga heti 15 órás munkaviszonyban dolgozik. Feladatuk a projekt szakmai tevékenységeinek szervezése, működtetése, összehangolása.

A hajléktalan emberek társadalmi integrációjával foglalkozó szervezetek hálózati működésének erősítésére

- a projekt konzultációkat tart az intézményekben dolgozó kollégákkal saját projektjeik tervezéséről és azok működéséről, ill. segítséget nyújt a megvalósítás időszakában,
- valamint szakmai műhelytalálkozókat szervez a szervezetek számára. A szakmai műhelytalálkozókra történt meg a 2013. évi „Február Harmadika Adatfelvétel” országos felmérés előkészítése is, illetve a felmérés eredményeinek ismertetése. A felmérésben 213-ban 53 település 232 intézménye vett részt. A felvett adatok rögzítése megtörtént, a kutatási jelentés elkészült, az adatok további elemzése jelenleg folyamatban van.

A hajléktalanság problémájának társadalmosítására a szakmai team facebook oldal ([facebook.com/FoglakProjekt2](https://www.facebook.com/FoglakProjekt2)) működtet. A FogLak projekt2 2013-ban 6 alkalommal, Szombathelyen, Kecskeméten, Zalaegerszegen, Nagykanizsán és Budapesten szervezett a helyi szociális, kulturális, egyházi és civil rendezvényekbe bekapcsolódva beszélgetéseket, kiállításokat, termékbemutatókat, valamint városi sétát a hajléktalanság témaköréhez kapcsolódóan.

Kapcsolat a programirányító szervezetekkel:

Az NFÜ, az ESZA Nkft., az EMMI és a projektben résztvevő partnerek részvételével havi-kéthavi találkozókra tekintettük át a projekt állását. Az ESZA a projektet 2013-ban 1 alkalommal monitorozta, problémát nem fogalmaztak meg.

2013-ban 2 elszámolást és szakmai beszámolót nyújtottunk be az ESZA NKft-nek. A jelentéseket és elszámolásokat minden alkalommal elfogadta a közreműködő szervezet.

Budapest, 2014. február 26.

Lőrincz Norbert
kuratóriumi elnök